ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου
«Εξορθολογισμός και βελτίωση στην απονομή της πολιτικής δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Α. ΓΕΝΙΚΑ – ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Με την υπ' αριθμόν 31919/09.04.2010 Υπουργική Απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων συστήθηκε ειδική νομοπαρασκευαστική επιτροπή για τη διατύπωση προτάσεων με σκοπό την επιτάχυνση και τον εξορθολογισμό της πολιτικής δίκης. Η επιτροπή αυτή, αφού μελέτησε τις υποβληθείσες προτάσεις φορέων της πράξεως και τα κατά καιρούς εκπονηθέντα σχέδια τροποποιήσεων του ΚΠολΔ, ιδίως δε εκείνο της Επιτροπής, που συστήθηκε με την υπ' αριθμόν 66492/13.06.2008 Υπουργική Απόφαση, ορισμένες από τις προτάσεις του οποίου υιοθετήθηκαν, προέβη στη διατύπωση σχεδίου νόμου με το οποίο τροποποιούνται όσες ρυθμίσεις του ΚΠολΔ αποδείχθηκαν μέχρι σήμερα προβληματικές. Οι τροποποιήσεις αυτές, αποβλέπουν στην απλοποίηση της διαδικασίας και στην επιτάχυνσή της, με απόλυτο σεβασμό πάντως της συνοχής και της αρχιτεκτονικής του ΚΠολΔ.

Επειδή, ο ΚΠολΔ αποτελεί στις βασικές του επιλογές ένα άρτιο σύστημα απονομής της δικαιοσύνης, με βαθιές ρίζες στην ελληνική πραγματικότητα, ενσυνειδήτως αποφεύχθηκαν απερίσκεπτες ανατροπές. Οι θεμελιώδεις αρχές τούτου, η εσωτερική συνοχή και η συνέπειά του δεν πρέπει να υπονομεύονται από πειραματισμούς και να θυσιάζονται στο βωμό εφήμερων και συγκυριακών προτεραιοτήτων. Τα προβλήματα της απονομής δικαιοσύνης στη Χώρα μας, δεν έχουν κατά κανόνα θεσμικό αλλά λειτουργικό υπόβαθρο. Προκρίθηκαν έτσι τροποποιήσεις σε ζητήματα όπου υπάρχει αδήριτη ανάγκη νομοθετικής επεμβάσεως. Μόνον οι πρακτικά εφαρμόσιμες τροποποιήσεις, οι οποίες εκσυγχρονίζουν ή επιταχύνουν και εν γένει βελτιώνουν εμφανώς την παροχή έννομης προστασίας ή αίρουν μακροχρόνιες διαφωνίες που διχάζουν ή ταλαιπωρούν αδικαιολόγητα την πράξη, αποτελούν αντικείμενο της μεταρρύθμισης. Το παρόν σχέδιο νόμου έχει ως αφετηρία τον απόλυτο σεβασμό στα δικαιώματα των διαδίκων και στον καθοριστικό ρόλο των δικαστικών λειτουργών και των δικηγόρων στην απονομή της δικαιοσύνης, αλλά και (των δικαστικών υπαλλήλων και δικαστικών επιμελητών) τον σημαντικό ρόλο στη δικαστική και εξώδικη διαδικασία.

Με την ενεργό σκέψη ότι πρέπει να διαφυλαχθεί και αποκατασταθεί η συνέχεια, η ενότητα και η συνοχή του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και προκειμένου να ικανοποιηθεί το αίτημα για ταχύτερη, ορθότερη, απλούστερη

και ουσιαστικότερη απονομή της δικαιοσύνης, τίθενται οι ακόλουθοι κύριοι στόχοι:

α) Η ενίσχυση της διαφάνειας, της σοβαρότητας και της αποτελεσματικότητας της διαδικασίας.
β) Η διεύρυνση των δυνατοτήτων για την εξωδικαστική επίλυση των διαφορών.
γ) Η διεύρυνση των δυνατοτήτων για την ανεύρεση της ουσιαστικής αλήθειας.
δ) Η αναβάθμιση της διαδικασίας.
ε) Η ομοιόμορφη ρύθμιση ομοίων δικονομικών καταστάσεων.
στ) Η αποφυγή δημιουργίας πρόσθετων νομικών και πρακτικών προβλημάτων, δικονομικών απαραδέκτων και ελαττωμάτων.
ζ) Η προσπάθεια επιτάχυνσης της δίκης χωρίς παράλληλη θυσία της ορθής απονομής της δικαιοσύνης.
η) Η αξιοποίηση των σύγχρονων τεχνολογικών εξελίξεων που θα διευκολύνουν τη δυνατότητα της ενδοδιαδικαστικής ή εξώδικης ηλεκτρονικής διακίνησης των δικογράφων, εγγράφων, κ.λ.π. και επικοινωνίας των παραγόντων της δίκης, ώστε να υπάρχει το απαραίτητο βασικό νομοθετικό θεμέλιο για την εισαγωγή στο πεδίο της δικαιοδοσίας των πολιτικών δικαστηρίων της ηλεκτρονικής υποβολής δικογράφων, της ηλεκτρονικής άσκησης ενδίκων βοηθημάτων και ενδίκων μέσων και της ηλεκτρονικής επίδοσης (κοινοποίησης) εγγράφων (δικογράφων).

Από τις προτάσεις του Σχεδίου, που συμβάλλουν στην επιτάχυνση και τον εξορθολογισμό της διαδικασίας, αναφέρονται, σε συντομία, οι ακόλουθες:

Ι. Ρυθμίσεις που συμβάλλουν στην επιτάχυνση και τον εξορθολογισμό της πολιτικής δίκης

1. Στην επιτάχυνση της διαδικασίας και στην εξοικονόμηση δικαστικού μόχθου αποβλέπουν ιδίως οι ρυθμίσεις:

α) που αναθέτουν την εκδίκαση της εφέσεως κατά των αποφάσεων των ειρηνοδικείων στο μονομελές πρωτοδικείο (αντί στο πολυμελές που ισχύει μέχρι σήμερα) και της εφέσεως κατά των αποφάσεων των μονομελών πρωτοδικείων στο εφετείο, που δικάζει όμως με μονομελή σύνθεση (αντί με τριμελή που ισχύει μέχρι σήμερα). Ανάλογους σκοπούς επιδιώκει και η διάταξη, που παραπέμπει την εκδίκαση της αναιρέσεως κατά των αποφάσεων μονομελών δικαστηρίων στον Άρειο Πάγο με τριμελή σύνθεση (αντί της πενταμελούς που ισχύει μέχρι σήμερα). Οι ρυθμίσεις αυτές, σε συνδυασμό με την αύξηση της αρμοδιότητας των μονομελών πρωτοδικείων και των ειρηνοδικείων, θα συμβάλουν αποφασιστικά στην επιτάχυνση της παροχής έννομης προστασίας
β) που επιτρέπουν τη θεραπεία της πραγματικής (όχι της νομικής) αοριστίας της αγωγής και προφορικά κατά τη συζήτηση, επιφορτίζοντας τον δικαστή με το καθήκον να υποδεικνύει στους διαδίκους τη συμπλήρωση των ισχυρισμών, που διατυπώθηκαν ατελώς και αορίστως
γ) που επανεισάγουν τα τεκμήρια ερημοδικίας και αποκαθιστούν εν γένει τη φυσιογνωμία της ερήμην δίκης, όπως ίσχυε προ του Ν. 2915/2001

δ) που αναμορφώνουν το πλαίσιο για τη συμβιβαστική επίλυση των διαφορών με την κατάργηση της υποχρεωτικότητας της απόπειρας εξώδικης επίλυσης του άρθρου 214 Α, που απέτυχε στην πράξη, και παρέχουν τη δυνατότητα καταρτίσεως δικαστικού συμβιβασμού αμέσως μετά την κατάθεση της αγωγής και ανεξαρτήτως στάσεως δίκης. Σημαντική ώθηση θα προκαλέσει οπωσδήποτε και η ενεργός παρέμβαση του δικαστηρίου στη διαμόρφωση κατάλληλου κλίματος για την επίτευξη συμβιβασμού σε κάθε στάση της δίκης, όπως επίσης και η ρητή πλέον πρόβλεψη ότι ο δικαστικός συμβιβασμός που περιλαμβάνεται στα πρακτικά του δικαστηρίου, θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως τίτλος για την εγγραφή ή εξάλειψη υποθήκης.

- Στον μετριασμό των καθυστερήσεων κατά την εκδίκαση υποθέσεων αποβλέπει η ρύθμιση σύμφωνα με την οποία προτάσσεται η συζήτηση των υποθέσεων για τις οποίες δεν θα διεξαχθεί εμμάρτυρη απόδειξη.
- Στην επιτάχυνση της δίκης και στη μείωση δικαστικής ύλης αποβλέπει και η επάνοδος στο προ του Ν. 3388/2005 νομικό καθεστώς, αναφορικά με την θεσπισθείσα από το νόμο αυτόν υποχρέωση προς άσκηση (κύριας) αγωγής μέσα σε τριάντα ημέρες από την έκδοση της αποφάσεως, που διατάσσει ασφαλιστικό μέτρο. Εάν εξαιρεθούν οι περιπτώσεις της συντηρητικής κατάσχεσης, της μεσεγγύησης και της προσωρινής επιδίκασης της απαίτησης, στις υπόλοιπες περιπτώσεις ο διάδικος δεν θα είναι υποχρεωμένος πλέον στην άσκηση (κύριας) αγωγής, παρά μόνον αν διατάξει για αυτό ειδικά ο δικαστής. Το σύστημα αυτό αποδείχθηκε ευέλικτο και είχε επιτύχει απόλυτα στην πράξη.

2. Στον εξορθολογισμό κυρίως της διαδικασίας κατατείνουν μεταξύ άλλων οι ρυθμίσεις:

- των άρθρων 5 και 6 του σχεδίου, που αναμορφώνουν την κατά τόπον αρμοδιότητα επί αξιώσεων από αδικοπραξία και διατροφή. Επιβάλλεται πράγματι από τη λογική και το δίκαιο όλες συλλήβδην οι διαφορές από αδικοπραξία να μπορούν να εισαχθούν και στο δικαστήριο του τόπου όπου συνέβη το ζημιογόνο γεγονός ή επίκειται η επέλευσή του, όπως επίσης επιβάλλεται και όλες οι αξιώσεις διατροφής να μπορούν να εισαχθούν στο δικαστήριο του τόπου όπου έχει την κατοικία του ή τη διαμονή του ο δικαιούχος της διατροφής. Με τις νέες αυτές ρυθμίσεις ο ΚΠολΔ ευθυγραμμίζεται με τις αντίστοιχες ρυθμίσεις του Κανονισμού 44/2001 (Βρυξέλλες Ι)
- των άρθρων 8,9 και10 που θεσπίζουν το νομοθετικό πλαίσιο για την κατάθεση και επίδοση δικογράφων με ηλεκτρονικά μέσα, ρύθμιση η οποία όμως θα ενεργοποιηθεί στην πράξη και θα ισχύσει μετά από έκδοση ειδικού προεδρικού διατάγματος, που θα ορίζει και τις λεπτομέρειες.
- των άρθρων 11 και 14 του σχεδίου, που καθιερώνουν πλέον ως εξαιρετέα και μη εργάσιμη ημέρα και το Σάββατο, κατά το οποίο δεν μπορούν να γίνουν οι επιδόσεις
- του άρθρου 12 του σχεδίου, όπου ορίζεται πλέον ότι το επιδιδόμενο έγγραφο θα πρέπει να παραδίδεται σε ενήλικο (και ουδέποτε σε

ανήλικο), όταν ο παραλήπτης απουσιάζει από την κατοικία του. Προφανώς η μεταβολή αυτή αποσκοπεί στην προστασία του ανηλίκου

- του άρθρου 21 του σχεδίου, που εντάσσει στις εγγραπτέες αγωγές στα βιβλία διεκδικήσεων και τις αγωγές διάρρηξης δικαιοπραξίας ως καταδολιευτικής
- των άρθρων 23, 24 και 26 του σχεδίου, που διαφοροποιούν ευκρινώς τις διαδικασίες ενώπιον των πολυμελών και μονομελών πρωτοδικείων, ώστε να αποφεύγονται αδικαιολόγητες συγχύσεις
- του άρθρου 45 του σχεδίου, που προσθέτει νέο λόγο αναψηλαφήσεως, αν στην έκδοση της προσβαλλόμενης αποφάσεως συνέπραξε δικαστής, που καταδικάστηκε για δωροληψία ή για παράβαση καθήκοντος
- του άρθρου 46 του σχεδίου, που καταργεί την θεσπισθείσα με το Ν. 2915/2001 πολυτελή διαδικασία του προελέγχου των αιτήσεων αναιρέσεως, που έχει περιπέσει σε πλήρη αχρησία
- του άρθρου 50 του σχεδίου, που καταργεί τη θεσπισθείσα με το Ν. 3388/2005 δυνατότητα ασκήσεως αναιρέσεως σε υποθέσεις ασφαλιστικών μέτρων στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, με παραγωγή αποτελεσμάτων και για τους διαδίκους
- του άρθρου 53 του σχεδίου, που επιβάλλει την υποβολή προφορικών προσφορών στον υπάλληλο του πλειστηριασμού αμέσως και όχι μετά από μισή ώρα μετά την αποσφράγιση των έγγραφων προσφορών, που ορίζει το άρθρο 959 παράγραφος 2 εδάφιο 9 ΚΠολΔ, όπως αυτό αντικαταστάθηκε από το Ν. 3714/2008, αφήνοντας ανοικτό τον χώρο για πλείστες όσες αθέμιτες συναλλαγές
- του άρθρου 57, που αποσαφηνίζει ότι στην κατάσχεση στα χέρια πιστωτικού ιδρύματος ως τρίτου, το κατασχετήριο έγγραφο θα πρέπει να επιδίδεται όχι μόνον στην έδρα του πιστωτικού ιδρύματος, αλλά και σε οποιοδήποτε υποκατάστημα του.
- του άρθρου 58 του σχεδίου, όπου εισάγονται ρυθμίσεις που ικανοποιούν ανάγκες δικονομικής προστασίας σύγχρονων μορφών συναλλαγής (εκτέλεση στα χέρια τρίτου αμοιβαίων κεφαλαίων κ.λ.π.)

Στη διαφάνεια και στην τόνωση του υγιούς ανταγωνισμού συμβάλλει και η πρόβλεψη (άρθρα 54 και 60 του σχεδίου) δημοσίευσης αποσπάσματος της περίληψης κατασχετήριας έκθεσης στην ιστοσελίδα δημοσιεύσεων πλειστηριασμών του Δελτίου Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Ταμείου Νομικών, που πρόκειται να διαμορφωθεί με προεδρικό διάταγμα, που θα εκδοθεί με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Επίσης, με διατάξεις του νομοσχεδίου (άρθρα 40 και 41) προσαρμόζεται το δίκαιο της απόδειξης στις νέες τεχνολογικές εξελίξεις (λ.χ. ρυθμίζεται το ηλεκτρονικό έγγραφο).

Β. ΕΙΔΙΚΑ-ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟ

Άρθρο 1

Με το άρθρο 1 του σχεδίου αντικαθίσταται το άρθρο 9 ΚΠολΔ και προστίθεται στο τέλος του ένα εδάφιο. Με αυτή την προσθήκη επιλύεται η αμφισβήτηση ως προς τον τρόπο υπολογισμού της αξίας του αντικειμένου της διαφοράς σε περίπτωση επικουρικής σώρευσης αγωγών υπέρ της άποψης, ότι πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το κατ' αξία ανώτερο αίτημα των περισσοτέρων επικουρικώς σωρευόμενων αιτημάτων.

Άρθρα 2-3

Επίσης, με τα άρθρα 2 και 3 του Σχεδίου αναπροσαρμόζονται δραστικά στα άρθρα 14 και 16 ΚΠολΔ τα όρια (χρηματικά ποσά) των ειρηνοδικείων και των μονομελών πρωτοδικείων, προκειμένου αυτά να ανταποκρίνονται στις σημερινές ανάγκες κατανομής της καθ' ύλην αρμοδιότητας. Έτσι, αναπροσαρμόζεται σε 20.000 ευρώ (αντί για το ποσό των 12.000 ευρώ που είναι σήμερα) το ποσό που μνημονεύεται στο άρθρο 14 παράγραφος 1 α' ΚΠολΔ, και σε 600 ευρώ (αντί για το ποσό των 450 ευρώ που είναι σήμερα) το ποσό που μνημονεύεται στο άρθρο 14 παράγραφος 1 β' ΚΠολΔ. Επίσης, αναπροσαρμόζεται σε 120.000 ευρώ το ποσό που μνημονεύεται στα άρθρα 14 παράγραφος 2 και 16 ΚΠολΔ. Με την αναπροσαρμογή (αύξηση) των αντίστοιχων χρηματικών ποσών, η οποία πρέπει να συνδυαστεί με τον αυξημένο ρόλο που προβλέπεται για το μονομελές πρωτοδικείο, θα επέλθει εκ των πραγμάτων και σοβαρή μείωση της επιβάρυνσης των πολυμελών πρωτοδικείων.

Οι διαφορές οικογενειακού δικαίου (681 Β ΚΠολΔ) μεταφέρθηκαν στην εξαιρετική αρμοδιότητα του μονομελούς πρωτοδικείου (17 αριθ. 1 ΚΠολΔ) δυνάμει του άρθρου 8 ΙΙ Ν. 2145/1993, χωρίς συγχρόνως να απομακρυνθούν ρητά από το άρθρο 16 αρ. 10 ΚΠολΔ. Το άρθρο 16 αριθ. 10 ΚΠολΔ καταργείται ήδη ρητώς.

Άρθρο 4

Από όλες τις δυνατές επιλογές, προκρίθηκε για την αποσυμφόρηση των υποθέσεων αυτή που προκαλεί τα λιγότερα προβλήματα. Οι αποφάσεις των ειρηνοδικείων θα κρίνονται στο μέλλον κατ έφεση από το μονομελές πρωτοδικείο. Ακόμη, οι αποφάσεις των μονομελών πρωτοδικείων θα ελέγχονται από το εφετείο, που θα έχει στη σύνθεση του έναν μόνον εφέτη. Όλες οι αποφάσεις που εκδίδονται από δικαστήριο μονομελούς συνθέσεως θα κρίνονται κατ' αναίρεση από τον Άρειο Πάγο, που θα δικάζει με τριμελή σύνθεση.

Η κρίση επί της ουσίας της υποθέσεως κατ' έφεση γίνεται κατά κανόνα με βάση το υλικό και τα στοιχεία της πρωτοβάθμιας δίκης, όπως αυτά περιέχονται στα πρακτικά. Δεν λαμβάνει εκεί χώρα δια ζώσης επανεκδίκαση της υποθέσεως, ώστε να είναι απολύτως απαραίτητη και η γνώμη περισσότερων δικαστών. Στην πράξη, το ιστορικό της υποθέσεως και σήμερα άλλωστε μόνον ο εισηγητής το επεξεργάζεται (κατά κανόνα). Αν προκύψουν κρίσιμα νομικά προβλήματα, ο δρόμος της αναίρεσης είναι πάντοτε ανοικτός.

Οι ρυθμίσεις, οι οποίες αφορούν στα δικαστήρια πολυμελούς συνθέσεως, που δικάζουν κατά τεκμήριο τις σημαντικότερες υποθέσεις, παραμένουν άθικτες. Επίσης, παρέμεινε ανέπαφη και η ρύθμιση που

προβλέπει την παραπομπή της εκδικάσεως της υποθέσεως στην Ολομέλεια, αν η απόφαση λαμβάνεται με πλειοψηφία μιας ψήφου (ΚΠολΔ 563 ΙΙ 3), ώστε να κρίνονται από ευρύτερο σώμα και οι αποφάσεις των μονομελών δικαστηρίων, όταν αντιμετωπίζουν αμφισβητούμενα νομικά ζητήματα.

Μετά την ανωτέρω ρύθμιση καθίσταται αναγκαία και η αντίστοιχη τροποποίηση του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Καταστάσεως Δικαστικών Λειτουργών (άρθρα 4 και 23 Ν. 1756/1988). Η τροποποίηση αυτή επέρχεται με τη μεταβατική διάταξη του άρθρου 64.

Άρθρο 5

Με το άρθρο 5 του σχεδίου τροποποιείται το άρθρο 35 (Ειδική δωσιδικία αδικοπραξίας), και καταργείται το άρθρο 40 Α ΚΠολΔ.

Το ισχύον άρθρο 35 ΚΠολΔ καταλαμβάνει μόνον τις αξιόποινες πράξεις, ενώ το άρθρο 40 Α ΚΠολΔ θεσπίστηκε, με σκοπό να καταστούν αρμόδια για τις αδικοπρακτικές αξιώσεις από αυτοκινητικές διαφορές και τα δικαστήρια του τόπου του αυτοκινητικού ατυχήματος, λόγω της προφανούς τους σύνδεσης με το ατύχημα. Η ίδια αιτιολογία διαπιστώνεται σε κάθε αδικοπραξία, διότι το δικαστήριο του τόπου, όπου συνέβη το ζημιογόνο γεγονός, είναι το πλέον κατάλληλο να εκδικάσει κάθε διαφορά από αδικοπραξία, λόγω της μεγάλης εγγύτητάς του με την τελευταία. Η λύση αυτή εναρμονίζεται, εξάλλου, με τη διάταξη του άρθρου 5 σημείωση 3 Κανονισμού 44/2001.Κρίνεται σκόπιμο να περιληφθεί στη διατύπωση του νέου άρθρου 35 και ο τόπος, όπου επίκειται η επέλευση του ζημιογόνου γεγονότος, ώστε να περιλάβει η νέα ρύθμιση ρητά ακόμη και αγωγές παραλείψεως με αίτημα την παρεμπόδιση επικείμενης αδικοπραξίας (βλ. και Έκθεση Schlosser, αριθ. 134). Επισημαίνεται, ακόμη, ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η περαιτέρω διευκρίνιση του τόπου όπου συνέβη το ζημιογόνο γεγονός («ή επήλθε το ζημιογόνο αποτέλεσμα»), μολονότι το ισχύον άρθρο 35 ΚΠολΔ ερμηνεύεται έτσι ως προς τη τέλεση των αξιοποίνων πράξεων, μέσω παραπομπής στο άρθρο 16 Π.Κ. Η ίδια ερμηνεία θα εξακολουθεί να ισχύει ως προς τις αξιόποινες πράξεις και υπό το νέο άρθρο 35 ΚΠολΔ. Επειδή, όμως, ο σχετικός όρος δεν έχει ακόμη απολύτως αποκρυσταλλωθεί στη νομολογία του ΔΕΕ όσον αφορά γενικότερα στις αδικοπραξίες, φαίνεται ορθότερο να επαφίεται στη νομολογία η ερμηνεία και η εννοιολογική του οριοθέτηση, ιδίως όταν πρόκειται για αδικοπραξία, η οποία δεν στοιχειοθετεί και ποινικό αδίκημα.

Άρθρο 6

Με το άρθρο 6 του σχεδίου εισάγεται νέο άρθρο 39 Α.

Η νομολογία θεωρεί ότι οι εκατέρωθεν αξιώσεις διατροφής ακόμη και μεταξύ ανιόντων και κατιόντων ή αδελφών, αφορούν σε δικαιώματα απορρέοντα από τον γάμο και τις στεγάζει έτσι στο άρθρο 39 ΚΠολΔ. Η λύση αυτή, που επιβλήθηκε στην πράξη για κοινωνικούς λόγους, συναντά σοβαρές δογματικές επιφυλάξεις. Ακολουθώντας τις διεθνείς τάσεις προστασίας του δικαιούχου της διατροφής, υιοθετείται η ρύθμιση του άρθρου 5 σημείο 2 του Κανονισμού 44/2001(Βρυξέλλες Ι).

Άρθρο 7

Με το άρθρο 7 του Σχεδίου αντικαθίσταται όλες οι διατάξεις του άρθρου 96 ΚΠολΔ ως προς τον τύπο χορήγησης της πληρεξουσιότητας. Με τη νέα ρύθμιση αφενός απλοποιείται η διαδικασία χορήγησης της πληρεξουσιότητας και αφετέρου επεκτείνεται σε όλα τα δικαστήρια και σε όλες τις διαδικασίες η δυνατότητα χορήγησης πληρεξουσιότητας με ιδιωτικό έγγραφο, εφόσον η υπογραφή του χορηγούντος την πληρεξουσιότητα διαδίκου βεβαιώνεται από δημόσια, δημοτική ή άλλη αρμόδια αρχή ή από δικηγόρο, ρύθμιση η οποία ισχύει ήδη στον ΚΠοινΔ (άρθρ. 96 παράγραφος 2 εδάφιο β΄ και 42 παράγραφος 2 εδάφιο γ΄, 465 παράγραφος 1), αλλά και στον ΚΔιοικΔ (άρθρ. 30 παράγραφος 2 εδάφιο β΄). Εντούτοις με την τρίτη παράγραφο του άρθρου 96 ΚΠολΔ, όπως αυτή επίσης αντικαθίσταται με την παράγραφο 3 του άρθρου 7 του σχεδίου, εισάγεται εξαίρεση για τη διαδικασία ενώπιον του Αρείου Πάγου, όπου λόγω της σοβαρότητας του εκδικαζόμενου ή διατιθέμενου αντικειμένου επιβάλλεται πανηγυρικότητα στον τύπο χορήγησης της πληρεξουσιότητας και αποκλείεται εντεύθεν η χορήγησή της με ιδιωτικό έγγραφο.

Άρθρα 8-10

Με τα άρθρα 8, 9, 10 του σχεδίου τροποποιείται η ρύθμιση των άρθρων 117, 119 και 122 ΚΠολΔ, στο βαθμό που κρίνεται απαραίτητη για την καθιέρωση της άσκησης με ηλεκτρονικά μέσα διαδικαστικών πράξεων καθώς και της κατάθεσης/επίδοσης γενικά δικογράφων, αλλά και σύνταξης εκθέσεων με ηλεκτρονικά μέσα. Ειδικότερα:

Με Προεδρικό Διάταγμα που θα εκδοθεί θα ορισθεί, ότι μέσω της ηλεκτρονικής υπογραφής πιστοποιείται, ότι ο αποστολέας πράγματι «νομιμοποιείται» να υποβάλει με ηλεκτρονικά μέσα δικόγραφα: δηλαδή οι απλοί πολίτες (ΚΠολΔ 94 παράγραφος 2 περιπτώσεις α, β, γ και άρθρ. 39 παράγραφος 2 Κωδ. Δικηγόρων), δικηγόροι κατά τοπική (άρθρ. 44 Κωδ. Δικηγ.) και υλική (άρθρ. 37 Κωδ. Δικηγ.) αρμοδιότητα ή όταν απαιτείται ειδική πληρεξουσιότητα (ΚΠολΔ 98) καθώς βεβαίως και οι δικαστικοί επιμελητές.

Η διακίνηση δικογράφων με ηλεκτρονικά μέσα θα είναι ανεπαρκής και ημιτελής, αν δεν χρησιμοποιηθούν τα σχετικά ηλεκτρονικά μέσα, με τη βοήθεια και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail), και για την ταχύτερη επίδοση δικογράφων και εγγράφων κ.ο.κ. Βέβαια και εν προκειμένω απαραίτητη προϋπόθεση και για την επίδοση με ηλεκτρονικά μέσα δικογράφων θα πρέπει να είναι, ότι υφίσταται πλήρης εγγύηση ως προς τη δημιουργία πλήρους απόδειξης για το ότι ο φερόμενος ως παραλήπτης του εγγράφου πραγματικά έλαβε γνώση τούτου. Είναι αυτονόητο επίσης, ότι για λόγους ασφάλειας δικαίου δεν θα πρέπει με κανένα τρόπο να παρακαμφθεί εν προκειμένω η λειτουργική αρμοδιότητα του δικαστικού επιμελητή για τη διαδικασία επίδοσης. Θα πρέπει δηλαδή και η δυνατότητα της επίδοσης με ηλεκτρονικά μέσα να εξακολουθήσει να παραμένει στην αρμοδιότητα του δικαστικού επιμελητή, ο οποίος θα πρέπει να εξακολουθεί να παρεμβάλλεται μεταξύ του προσώπου που δίνει την εντολή για επίδοση εγγράφου και του προσώπου, προς το οποίο απευθύνεται το έγγραφο και προς το οποίο πρέπει να επιδοθεί το έγγραφο (δηλαδή του παραλήπτη του εγγράφου). Η επίδοση με ηλεκτρονικά μέσα (λ.χ. τηλεομοιοτυπία ή ηλεκτρονικό ταχυδρομείο) προβλέπεται από τον πρόσφατο Κανονισμό της Ευρωπαϊκής

Ένωσης με αριθμ. 805/21.4.2004 (κωδ. L-143) «για τη θέσπιση ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου για μη αμφισβητούμενες αξιώσεις», ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 21.01.2005 και σε εφαρμογή την 21.10.2005. Ειδικότερα, η διάταξη του άρθρου 13 παράγραφος 1 περίπτωση δ΄ του ως άνω Κανονισμού προβλέπει και την επίδοση με ηλεκτρονικά μέσα, με τον τρόπο που εκτέθηκε προηγουμένως, η οποία θα βεβαιώνεται με αποδεικτικό παραλαβής, στο οποίο θα αναγράφεται η ημερομηνία παραλαβής και το οποίο θα υπογράφεται και θα επιστρέφεται από τον παραλήπτη στον αποστολέα του εγγράφου. Με την επόμενη διάταξη του άρθρου 14 παράγραφος 1 περίπτωση στ του Κανονισμού αυτού προβλέπεται μάλιστα περαιτέρω και η επίδοση με ηλεκτρονικά μέσα που θα πιστοποιείται με αυτόματη βεβαίωση παραλαβής, αλλά στη συγκεκριμένη περίπτωση με την προϋπόθεση, ότι ο οφειλέτης έχει αποδεχθεί ρητά από πριν αυτή την με ηλεκτρονικά μέσα επίδοση ως προσήκουσα μέθοδο επίδοσης ή κοινοποίησης εγγράφου. Θα πρέπει επίσης να επισημανθεί, ότι στην αιτιολογική έκθεση για τον Κανονισμό αυτό (δηλαδή τον Κανονισμό 805/21.4.2004) χαρακτηρίζονται (και ειδικότερα στην παράγραφο 14 αυτής) αυτοί οι τρόποι επίδοσης, ότι παρέχουν πλήρη βεβαιότητα (τούτο αφορά τους τρόπους επίδοσης ή κοινοποίησης του άρθρου 13) ή πολύ μεγάλη πιθανότητα (ως λ.χ. οι τρόποι επίδοσης ή κοινοποίησης του άρθρου 14), ότι το συγκεκριμένο έγγραφο που επιδόθηκε ή κοινοποιήθηκε έφτασε πραγματικά στα χέρια του προσώπου, στο οποίο απευθυνόταν και στο οποίο φέρεται, ότι επιδόθηκε ή κοινοποιήθηκε. Οπωσδήποτε αυτή η διαφοροποίηση ήδη στο προοίμιο/σκεπτικό του ως άνω Κανονισμού μεταξύ τρόπων επίδοσης που διασφαλίζουν την πλήρη βεβαιότητα και τρόπων επίδοσης που διασφαλίζουν απλώς μία πολύ μεγάλη πιθανότητα, ότι έλαβε χώρα επίδοση, προβληματίζει. Επομένως, θα πρέπει να τροποποιηθούν οι επιμέρους διατάξεις κατά τέτοιο τρόπο, ώστε και τα δικόγραφα να διακινούνται ή επιδίδονται με ηλεκτρονικά μέσα και να συντάσσονται επίσης με ηλεκτρονικά μέσα οι προβλεπόμενες εκθέσεις (ιδίως επί του δικογράφου) με πλήρη βεβαιότητα ως προς την πραγματική επίδοση, και χωρίς οποιαδήποτε έκπτωση ή έλλειμμα ως προς το θέμα αυτό. Και πάντοτε με την εγγύηση της λειτουργικής παρεμβολής του δικαστικού επιμελητή, ο οποίος επίσης ανήκει στην κατηγορία των οργάνων που εμπλέκονται στην απονομή της δικαιοσύνης. Είναι αυτονόητο, ότι ως ημερομηνία υποβολής του δικογράφου που θα κατατίθεται με ηλεκτρονικά μέσα θα θεωρείται η ημέρα της από τον αποστολέα υποβολής με ηλεκτρονικά μέσα του δικογράφου (θα πρέπει βέβαια να αποσταλεί, δηλαδή να επιστραφεί, από το δικαστήριο η ηλεκτρονική απόδειξη).

Με την πρώτη παράγραφο του άρθρου 10 του σχεδίου αντικαθίστανται οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 122 ΚΠολΔ. Εν προκειμένω απλώς διαγράφεται η ονομασία «χωροφυλακής», «αγροφυλακής» και «κοινότητας» (λόγω καταργήσεως των) και παράλληλα η ονομασία «αστυνομίας» αντικαθίσταται από την ισχύουσα επίσημη ονομασία «ελληνικής αστυνομίας», ενώ κατά τα λοιπά οι σχετικές ρυθμίσεις επαναλαμβάνονται ως έχουν.

Άρθρο 11

Θεωρήθηκε ότι στις μη εργάσιμες και εξαιρετέες ημέρες πρέπει να ενταχθεί και το Σάββατο (άρθρο 14 του σχεδίου) ώστε να μη μπορεί να γίνει επίδοση και κατά την ημέρα αυτή.

Άρθρο 12

Για την αποφυγή διατάραξης του ψυχισμού του ανηλίκου – παραλήπτη από την ανάγνωση του περιεχομένου του επιδοτέου εγγράφου, και σε αρμονία με το παράδειγμα ρυθμίσεων σε άλλες χώρες της ΕΕ (Γερμανία, Πολωνία, Σλοβενία), προτείνεται ο περιορισμός της δυνατότητας εναλλακτικής επίδοσης μόνο σε ενήλικους που συνοικούν με τον προς ον η επίδοση. Τροποποιείται έτσι το άρθρο 128 παράγραφος 1. Η ανάγκη προστασίας των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων του πολίτη επιβάλλει ώστε η θυροκόλληση του επιδιδομένου εγγράφου γίνεται μέσα σε ενσφράγιστο φάκελο. Εξ άλλου, κατά την διενέργεια των επιδόσεων παρουσιάζεται το φαινόμενο ότι σε πολλές περιπτώσεις οι διάδικοι απουσιάζουν (κυρίως καλοκαίρια και εορτές) ή αποφεύγουν να ανοίξουν, από δόλο ή συνηθέστερα από φόβο, την κεντρική είσοδο της πολυκατοικίας, με αποτέλεσμα να καθίσταται αδύνατη η επίδοση. Με την ρύθμιση της παραγράφου 2 του σχεδίου παρέχεται η δυνατότητα, σε περίπτωση αδυναμίας θυροκολλήσεως στο διαμέρισμα, να γίνεται επικόλληση στη κεντρική είσοδο της πολυκατοικίας.

Επίσης, με δεδομένο ότι όλες οι περιφέρειες της Χώρας καλύπτονται αστυνομικά και ότι κοινότητες δεν υφίστανται πλέον ως αυτοτελείς νομικές οντότητες, διαγράφεται από την περίπτωση β' της παραγράφου 4 η δυνατότητα να παραδίδεται το επιδιδόμενο έγγραφο στον πρόεδρο ή τον γραμματέα της κοινότητας.

Στην περίπτωση γ' της ιδίας παραγράφου προστίθενται οι λέξεις «από την παράδοση», προκειμένου να καταστεί σαφές ότι η αποστολή με το ταχυδρομείο της έγγραφης ειδοποίησης νόμιμα γίνεται έως την επόμενη εργάσιμη ημέρα, από την παράδοση του θυροκολληθέντος εγγράφου στην Αστυνομία και όχι την επομένη της θυροκόλλησης. Η αυτή ρύθμιση υπάρχει και στο αρχικό κείμενο του άρθρου 128 του ΚΠολΔ πριν από τη μεταγλώττισή του στη δημοτική γλώσσα, όπου ορίζεται ότι «γ) έγγραφος ειδοποίησης πέμπεται υπό του επιδίδοντος το έγγραφον .... εις τον προς ον η επίδοσις ταχυδρομικώς... το βραδύτερον την επομένην της εγχειρίσεως εργάσιμον ημέραν.»

Άρθρο 13

Με το άρθρο 13 του σχεδίου τροποποιείται το άρθρο 130 παράγραφος 2 ΚΠολΔ, και διορθώνεται προφανής αβλεψία του νομοθέτη. Στα χέρια των προσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 128 παράγραφος 4 εδάφιο β' ΚΠολΔ παραδίδεται ασφαλώς όχι η έκθεση, αλλά το έγγραφο επιδόσεως.

Άρθρο 14

Με το άρθρο 14 του σχεδίου προστίθεται παράγραφος 3 στο άρθρο 144 ΚΠολΔ, με την οποία αίρεται υπέρ της καταφατικής εκδοχής η σχετική διχογνωμία, αν το Σάββατο θεωρείται εξαιρετέα και μη εργάσιμη ημέρα.

Άρθρο 15

Με το άρθρο 15 του σχεδίου αναριθμούνται οι παράγραφοι 6, 7 και 8 του άρθρου 147 ΚΠολΔ, σε παραγράφους 1, 2 και 3.

Στη νέα παράγραφο 3 (πρώην παράγραφος 7) προστίθενται οι προθεσμίες των άρθρων 633 παράγραφος 2, 662 ΣΤ ΚΠολΔ, και 681 Δ παράγραφος 5, ενώ διαγράφεται η προθεσμία του ήδη καταργηθέντος άρθρου 645 παράγραφος 1 ΚΠολΔ.

Επίσης, προστίθενται και οι περιπτώσεις των άρθρων 943 παράγραφος 4, 955, 959 παράγραφος 4 εδάφιο τρίτο, 960, 973, 995, 998 παράγραφος 4 εδάφιο τρίτο και 999. Η προσθήκη των άρθρων αυτών επιβάλλεται, αφού παραλήφθηκε από το Ν. 2298/1995 αλλά και από όλες τις μεταγενέστερες τροποποιήσεις, η πρόβλεψη αναστολής κατά το χρονικό διάστημα από 1 έως και 31 Αυγούστου των προθεσμιών που αφορούν την αναγκαστική εκτέλεση με αποτέλεσμα να απαγορεύεται οποιαδήποτε πράξη αναγκαστικής εκτέλεσης κατά το διάστημα αυτό, σύμφωνα με το άρθρο 940 Α ΚΠολΔ, αλλά συγχρόνως να τρέχουν οι τακτές από το νόμο προθεσμίες για την ενέργεια ενδιάμεσων διαδικαστικών πράξεων (επιδόσεις εγγράφων που αφορούν την αναγκαστική εκτέλεση, καταθέσεις εγγράφων, δημοσιεύσεις κ.λ.π.) εκτελέσεων που άρχισαν πριν από την 1η Αυγούστου, με αποτέλεσμα να οδηγείται η διαδικασία σε ακύρωση.

Άρθρο 16

Με το άρθρο 16 του σχεδίου αναπροσαρμόζεται το ποσό που αναγράφεται στο άρθρο 173 παράγραφος 4 ΚΠολΔ (από 150 ευρώ σε 300 ευρώ).

Άρθρο 17

Ο όρος της αμοιβαιότητας που προβλέπεται στην ισχύουσα ρύθμιση του άρθρου 195 παράγραφος 1 συνιστά παρωχημένη έννοια, που βρίσκεται άλλωστε σε αντίθεση με τη θεμελιακή για την πολιτική δίκη διάταξη του άρθρου 6 παράγραφος 1 ΕΣΔΑ. Για αυτό και διαγράφεται.

Άρθρο 18

Με το άρθρο 18 του σχεδίου αναπροσαρμόζονται τα ποσά που αναγράφονται στις ακόλουθες διατάξεις:

α. Στο άρθρο 204 ΚΠολΔ το ποσό αναπροσαρμόζεται σε 100-200 ευρώ (από 1,50-15 ευρώ).

β. Στο άρθρο 205 ΚΠολΔ το ποσό αναπροσαρμόζεται σε 500-1500 ευρώ (από 150-800 ευρώ).

γ. Στο άρθρο 207 ΚΠολΔ το ποσό αναπροσαρμόζεται σε 100-500 ευρώ (από 29-290 ευρώ).

Άρθρο 19

Η υποχρεωτική απόπειρα επίλυσης της διαφοράς, όπως προβλεπόταν από το άρθρο 214 Α, δεν απέδωσε αποτελέσματα. Το ποσοστό των συμβιβασμών που επιτεύχθηκαν με τη διαδικασία αυτή ήταν εξαιρετικά χαμηλό (1-2% των υποθέσεων) έως και μηδενικό σε ορισμένες δικαστικές

περιφέρειες. Η υπογραφή των πρακτικών περί αποτυχίας επίλυσης της διαφοράς, η οποία απαιτείτο για το παραδεκτό της συζήτησης αγωγής ενώπιον του πολυμελούς πρωτοδικείου, κατέληξε να αποτελεί μία ακόμη απλώς τυπική διεκπεραίωση από τους δικηγόρους που χειρίζονται την υπόθεση. Για αυτό το λόγο παύει η σχετική διαδικασία να είναι υποχρεωτική. Επειδή όμως η επίτευξη συμβιβασμού δεν παύει να αποτελεί τον υγιέστερο τρόπο εξομάλυνσης των διαφορών, δεν πρέπει ο ίδιος να παρεμποδίζεται αλλά να ενισχύεται. Με τη νέα ρύθμιση εξακολουθεί να παρέχεται δυνατότητα συμβιβασμού στους διαδίκους και τους πληρεξουσίους τους καθ' όλη τη διάρκεια της εκκρεμοδικίας, ακόμη και όταν αυτή έχει αναβιώσει λόγω της άσκησης έφεσης. Η δυνατότητα μάλιστα αυτή διευρύνεται ακόμη περισσότερο σε σχέση με όσα ίσχυαν υπό το παλαιό άρθρο 214 Α, διότι συμβιβασμός κατά τους όρους του παρόντος άρθρου μπορεί να συνομολογηθεί και επί υποθέσεων που εκκρεμούν ενώπιον των μονομελών πρωτοδικείων, ακόμη και όταν δικάζουν εφαρμόζοντας ειδική διαδικασία. Οι διατάξεις αποσκοπούν να καλύψουν τις περιπτώσεις κατά τις οποίες επιτυγχάνεται συμβιβασμός με πρωτοβουλία των διαδίκων ή των πληρεξουσίων τους, χωρίς την κατ' αρχάς επέμβαση δικαστηρίου, οπότε και δεν χρειάζεται να αναμένουν αυτοί την επόμενη στάση της εκκρεμούς δίκης.

Άρθρο 20

Με το άρθρο 20 του σχεδίου αντικαθίσταται η παράγραφος 1 του άρθρου 215 ΚΠολΔ, προκειμένου να προβλεφθεί η κατάθεση της αγωγής με ηλεκτρονικά μέσα καθώς και η με ηλεκτρονικά μέσα σύνταξη της έκθεσης για την κατάθεση της αγωγής. Ταυτόχρονα προβλέπεται η θέσπιση του ηλεκτρονικού αρχείου αγωγών στη γραμματεία των δικαστηρίων, στο οποίο θα καταχωρίζονται οι αγωγές που κατατίθενται. Οι λεπτομέρειες θα καθορισθούν με Π.Δ. που θα εκδοθεί με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, όπως ορίζεται στις μεταβατικές διατάξεις.

Άρθρο 21

Μετά το νόμο 2298/1995 (άρθρο 4) η παυλιανή αγωγή απέκτησε οιονεί εμπράγματο χαρακτήρα και θα έπρεπε ίσως ερμηνευτικά να γίνεται δεκτή η ανάγκη της εγγραφής της στα βιβλία διεκδικήσεων. Προς άρση οποιασδήποτε αμφισβητήσεως προστίθεται στο άρθρο 220 παράγραφος 1 ΚΠολΔ και η αγωγή αυτή στις εγγραπτέες αγωγές και για λόγους διαφάνειας στις συναλλαγές.

Άρθρο 22

Με το άρθρο 22 τροποποιούνται τα άρθρα 224, 226 παράγραφος 4, 233 και 236 ΚΠολΔ.

Το ζήτημα της αοριστίας προκαλεί σοβαρές δυσλειτουργίες στην απονομή της δικαιοσύνης και ταλαιπωρεί υπέρμετρα τους διαδίκους και τους πληρεξουσίους τους. Η κοινή αυτή διαπίστωση επιβάλλει τη νομοθετική αντιμετώπιση του ζητήματος, με γνώμονα την τήρηση μίας εύλογης ισορροπίας μεταξύ του συζητητικού συστήματος και της δικαστικής

παρέμβασης. Το καθήκον του δικαστή να καθοδηγεί τους διαδίκους λειτουργεί συμπληρωματικά προς το συζητητικό σύστημα, δημιουργώντας πρόσφορες συνθήκες για την καλή λειτουργία του. Λόγοι ορθής κρίσεως και εξοικονόμηση δαπανών και χρόνου συνηγορούν στον ενεργότερο αυτόν ρόλο του δικαστή, που αποτελεί πλέον κανόνα στις σύγχρονες ευρωπαϊκές νομοθεσίες.

Η θεραπεία της αοριστίας είναι εφικτό και ορθό να γίνεται μόνον κατά την προφορική συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο, μετά από τροποποίηση του άρθρου 236 ΚΠολΔ. Επαναφέρεται η διατύπωση του άρθρου 244 ΚΠολΔ/1968 (η οποία είχε καταργηθεί με το Ν.Δ. 958/1971),ώστε ρητά πλέον το καθήκον επιμέλειας του δικαστή να εκτείνεται στη συμπλήρωση των ισχυρισμών, οι οποίοι διατυπώθηκαν ατελώς και αορίστως. Από την διατύπωση αυτή σαφώς προκύπτει, ότι η επιτρεπτή κατά το άρθρο 236 ΚΠολΔ συμπλήρωση αφορά μόνον στην πραγματική (ποιοτική ή ποσοτική) και όχι στη νομική αοριστία της αγωγής, διότι οι επιτρεπτές συμπληρώσεις ή διευκρινίσεις αφορούν σε πραγματικό ισχυρισμό, ο οποίος έχει, πάντως, προβληθεί. Για λόγους οικονομίας και επιτάχυνσης της δίκης προβλέπεται, ακόμη, ότι οι συμπληρώσεις και οι διευκρινίσεις, που μέχρι σήμερα επιχειρούνταν παραδεκτά μόνον με τις προτάσεις, επιχειρούνται πλέον παραδεκτά ακόμη και με προφορική δήλωση του διαδίκου στο ακροατήριο και καταχώριση στα πρακτικά. Η λύση αυτή συμβάλλει αποφασιστικά στην ταχεία περάτωση της δίκης, χωρίς να θίγει το δικαίωμα άμυνας του αντιδίκου, ο οποίος μπορεί να αντικρούσει όσες διευκρινίσεις έγιναν στο ακροατήριο με την προσθήκη των προτάσεων του άρθρου 237 παράγραφος 4 (για το Πολυμελές Πρωτοδικείο) και 238 εδάφιο γ' ΚΠολΔ (για το Μονομελές Πρωτοδικείο). Με αυτόν τον τρόπο, μόνο αν ο αντίδικος ισχυρισθεί ότι παραβιάζεται το δικαίωμα άμυνάς του, θα κρίνει το δικαστήριο την βασιμότητα του ισχυρισμού και θα αποφασίσει, αν πρέπει να προσφύγει στη διέξοδο της αναβολής ή της επαναλήψεως της συζητήσεως (άρθρο 254 ΚΠολΔ).

Επισημαίνεται, ότι ακόμη και όταν ο δικαστής καθοδηγήσει τον διάδικο για θεραπεία της πραγματικής αοριστίας των ισχυρισμών του, δεν αποκλείεται στη συνέχεια να απορρίψει την αγωγή ή την ένσταση λόγω αοριστίας, νομικής ή άλλης πραγματικής. Διότι η υποχρέωσή του, όπως απορρέει από το άρθρο 236 ΚΠολΔ, συνιστά σε κάθε περίπτωση καθήκον επιμέλειας και όχι αποτελέσματος.

Η τροποποίηση του άρθρου 236 ΚΠολΔ καθιστά επιβεβλημένη την τροποποίηση του άρθρου 224 ΚΠολΔ. Αφού ο διάδικος δικαιούται να συμπληρώσει τους αόριστους ισχυρισμούς του στο ακροατήριο μετά από παρακίνηση του δικαστή, θα δικαιούται, χωρίς αμφιβολία, να το πράξει και αυτοβούλως.

Περαιτέρω, τροποποιείται το άρθρο 233, το οποίο αναφέρεται διεξοδικά στη διαδικασία την τηρούμενη από τα δικαστήρια για την επίτευξη δικαστικού συμβιβασμού. Η αύξηση του αριθμού των υποθέσεων που καταλήγουν σε συμβιβασμό, στην οποία κατατείνει η εισαγωγή της ρυθμίσεως, θα έχει ως συνέπεια σημαντική επιτάχυνση στην επίλυση των διαφορών και αξιόλογη ελάφρυνση του δικαστικού μόχθου, ενώ η ειρηνική διευθέτηση των υποθέσεων χωρίς διαιωνιζόμενους δικαστικούς αγώνες έχει και γενικότερες θετικές κοινωνικές επιπτώσεις. Σε πολλά ξένα (κεντροευρωπαϊκά και αγγλοσαξονικά) δίκαια προβλέπεται και αξιοποιείται η δυνατότητα απόπειρας συμβιβασμού ενώπιον δικαστή. Η συμμετοχή του δικαστή σε αυτή την απόπειρα αποτελεί συχνά τον σημαντικότερο παράγοντα

για την επιτυχία του εγχειρήματος, λόγω της απόστασης την οποία διατηρεί από την υπόθεση και του κύρους με το οποίο περιβάλλεται απέναντι στους διαδίκους. Το υφιστάμενο δίκαιο παρείχε γενικώς τέτοια δυνατότητα στο δικαστή, χωρίς όμως να ανάγει την επιδίωξη της συμβιβαστικής επίλυσης σε μία από τις προτεραιότητες, που πρέπει να διέπουν τη διεξαγωγή της διαδικασίας στο ακροατήριο, και χωρίς εξειδίκευση των ενεργειών, στις οποίες μπορούσε να προβεί, ώστε να επιτευχθεί το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα. Για αυτούς τους λόγους παρέμενε η δυνατότητα ανεκμετάλλευτη. Οι προβλέψεις των παραγράφων 2-4 του άρθρου 233 ΚΠολΔ αναβαθμίζουν τον ρόλο του δικαστή στην απόπειρα δικαστικής συμβιβαστικής επίλυσης της διαφοράς και αποτελούν το πρώτο βήμα προς την κατεύθυνση καθιέρωσης υποχρεωτικού προσταδίου απόπειρας συμβιβασμού με τη συμμετοχή δικαστή στη σχετική διαδικασία, η οποία δεν μπορεί ακόμη να θεσπισθεί για αντικειμενικούς λόγους (έλλειψη χώρων, επιβάρυνση δικαστών με πολλές υπηρεσίες σε πολιτικά και ποινικά δικαστήρια κ.λ.π.). Με τις προαναφερόμενες παραγράφους καθορίζονται ειδικότερα οι προϋποθέσεις της επέμβασής του, ο χρόνος, ο χώρος και ο τρόπος της, καθώς και οι συνέπειες που έχει η επιτυχία ή η αποτυχία της προσπάθειας. Ο προβλεπόμενος από το άρθρο 233 ΚΠολΔ συμβιβασμός, που γίνεται με τη μεσολάβηση του δικαστηρίου, αναφέρεται στις δεκτικές συμβιβασμού διαφορές, οι οποίες εκκρεμούν στα δικαστήρια της ουσίας, ακόμη και στο δεύτερο βαθμό δικαιοδοσίας, χωρίς να θίγεται η δυνατότητα επίτευξης συμβιβασμού κατ΄ άρθρο 293 ΚΠολΔ, όπως αυτό παγίως ερμηνεύεται. Η απόπειρα συμβιβασμού ενώπιον των δικαστηρίων της ουσίας μπορεί να λάβει χώρα οποτεδήποτε κατά τη διάρκεια της συζήτησης, ακόμη και μετά την εξέταση μαρτύρων, και όχι μόνο κατά την έναρξή της. Έχει διαπιστωθεί στην πράξη ότι οι διάδικοι, αλλά και οι πληρεξούσιοί τους, δέχονται ευμενέστερα την προσπάθεια συμβιβασμού, όταν τους έχει ήδη δοθεί η ευκαιρία να αναπτύξουν τις θέσεις τους και έχουν λάβει γνώση των ισχυρισμών και των αποδεικτικών στοιχείων της αντίδικης πλευράς. Το γεγονός ότι τότε γνωρίζουν τα όπλα του αντιδίκου τους δεν είναι αρνητικό, αλλά αντιθέτως επιδρά ευνοϊκά στη συμβιβαστική επίλυση. Αυτοί έχουν πλέον συνολική θεώρηση όλου του υλικού της υπόθεσης και αποκτούν συναίσθηση των κινδύνων, που μπορεί να συνεπάγεται για τα συμφέροντά τους η έκδοση δικαστικής απόφασης, η οποία ενδεχομένως θα δικαιώνει συνολικώς ή εν μέρει τον αντίδικό τους. Στην αρχή της συζήτησης γνωρίζουν μόνο τους δικούς τους ισχυρισμούς και τα δικά τους όπλα, με συνέπεια να πιστεύουν εύλογα ότι είναι προδιαγεγραμμένη η νίκη τους στη δικαστική διαμάχη. Ρητώς προβλέπεται ότι όσα λάβουν χώρα κατά την απόπειρα του δικαστηρίου δεν προδικάζουν την τελική κρίση επί της υποθέσεως, αν η προσπάθεια αποτύχει. Οι θέσεις που λαμβάνουν οι διάδικοι και οι υποχωρήσεις, στις οποίες προέβησαν, δεν καταχωρούνται στα πρακτικά, ώστε να μην αποτελούν υλικό της δίκης σε περίπτωση αποτυχίας. Έτσι αποφεύγονται τυχόν ενδοιασμοί τους ως προς τις προτάσεις που μπορούν να υποβάλλουν ή να αποδεχθούν κατά τη διάρκεια της απόπειρας. Η σύνταξη του πρακτικού θα γίνεται ατελώς και αυτό μπορεί επίσης να αποτελέσει παράγοντα που θα επαυξήσει τις πιθανότητες συμφωνίας. Εάν υπάρχει καταψήφιση, ο διάδικος που δικαιούται να προβεί σε εκτέλεση θα επιβαρύνεται μόνο με το τέλος απογράφου. Η ενδεχόμενη θέσπιση και διαδικασίας διαμεσολάβησης χωρίς την παρουσία δικαστή, δεν αποτελεί

κώλυμα για την καθιέρωση της απόπειρας δικαστικού συμβιβασμού, η οποία γίνεται σε ένα διαφορετικό στάδιο εξέλιξης της διαφοράς.

Αναφορικά με την τροποποίηση του άρθρου 226, ρυθμίζεται με θετική διάταξη ζήτημα που έδωσε κατά το παρελθόν αφορμή για τριβές μεταξύ των παραγόντων απονομής της δικαιοσύνης.

Άρθρο 23

Με το άρθρο 23 του σχεδίου τροποποιείται το άρθρο 237 ΚΠολΔ (Κατάθεση προτάσεων και εγγράφων ενώπιον του πολυμελούς πρωτοδικείου).

Στο άρθρο αυτό οι προθεσμίες προκατάθεσης προτάσεων και οι προθεσμίες αντικρούσεων παραμένουν όπως είχαν για τη διαδικασία ενώπιον του πολυμελούς πρωτοδικείου. Η ταύτιση όμως αυτής της διαδικασίας με τη διαδικασία ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου, που είχε καθιερωθεί αρχικά από το νόμο 2915/2001, χωρίς όμως η σχετική ρύθμιση να εφαρμοσθεί μέχρι σήμερα (επειδή δεν εκδόθηκε επί εννέα περίπου έτη το προεδρικό διάταγμα το προβλεπόμενο από την παράγραφο 3 του άρθρου 7 εκείνου του νόμου), επιφέρει σύγχυση, ενώ οι συνθήκες που επέβαλαν την αναστολή της ισχύος των σχετικών ρυθμίσεων δεν έχουν εκλείψει. Για αυτό το λόγο διαφοροποιείται και στον ΚΠολΔ η διαδικασία που ακολουθείται ενώπιον των δύο αυτών δικαστηρίων. Στο άρθρο 237 περιλαμβάνονται οι διατάξεις για τη σχετική διαδικασία στο πολυμελές. Στο ίδιο άρθρο προστίθεται νέα παράγραφος με αριθμό 4, που αναφέρεται και στην προθεσμία κατάθεσης προσθήκης για την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων, η οποία προβλεπόταν στο άρθρο 270 παράγραφος 6. Οι παράγραφοι, που έφεραν προηγουμένως αριθμούς 4 και 5, αναριθμούνται σε 5 και 6 αντιστοίχως. Έτσι περιλαμβάνονται στο νέο άρθρο 237 όλες οι διατάξεις για την κατάθεση προτάσεων και προσθηκών (πριν και μετά τη διεξαγωγή αποδείξεων) και αποτυπώνεται πλήρως η σχετική διαδικασία ενώπιον του πολυμελούς πρωτοδικείου.

Τέλος, διαγράφεται η λέξη «πολυμελούς» στην παράγραφο 6, έτσι ώστε να συμπεριλάβει τόσο τον δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου, όσο και τον Ειρηνοδίκη, κατά την εφαρμογή του άρθρου 238 τελευταίο εδάφιο.

Άρθρο 24

Με το άρθρο 24 του σχεδίου τροποποιείται το άρθρο 238 ΚΠολΔ (Κατάθεση προτάσεων και εγγράφων ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου και του ειρηνοδικείου).

Με το άρθρο αυτό ενσωματώνονται στον κώδικα οι ρυθμίσεις των άρθρων 7 παράγραφος 3 του νόμου 2915/2001 και 7 παράγραφος 4 του νόμου 3043/2002, οι οποίες προέβλεπαν εφαρμογή των προθεσμιών της παραγράφου 1 του άρθρου 591 για τη διαδικασία ενώπιον του μονομελούς, ενώ τίθενται και διατάξεις για τη διαδικασία ενώπιον του Ειρηνοδικείου. Έτσι καλύπτεται το κενό που υπήρχε ως προς τη διαδικασία ενώπιον του τελευταίου αυτού δικαστηρίου. Αίρεται επίσης ο κίνδυνος σύγχυσης ως προς τη διαδικασία ενώπιον του μονομελούς, ενόψει της κατ' αρχήν ταύτισής της με τη διαδικασία στο πολυμελές βάσει του άρθρου 237, όπως αυτό ίσχυε, και του

τελικού καθορισμού της από τις παραπάνω μη περιλαμβανόμενες στον κώδικα διατάξεις.

Άρθρο 25

Με τη προσθήκη τελευταίου εδαφίου στη παράγραφο 1 του άρθρου 254 η εξέταση νέων μαρτύρων επιτρέπεται μόνο για την απόδειξη ισχυρισμών που προέκυψαν για πρώτη φορά μεταγενέστερα. Με την τροποποίηση της παραγράφου 2 διευθετούνται ζητήματα που προκύπτουν από τη μεταβολή ή μετάθεση διατάξεων, ενώ με την τροποποίηση της παραγράφου 3 του άρθρου 254 ΚΠολΔ διευκρινίζεται ότι επιβάλλεται η εκδίκαση της υπόθεσης από τον ίδιο δικαστή επί μονομελών δικαστηρίων και από την ίδια σύνθεση δικαστών επί πολυμελών, με την προσδιοριζόμενη επιφύλαξη. Η προϋποθέσεις της εξαίρεσης από αυτόν τον κανόνα δεν είναι δυνατό να συντρέχουν επί μονομελών δικαστηρίων, όταν ο δικαστής συνεχίζει να υπηρετεί κανονικά στο ίδιο δικαστήριο. Η ρύθμιση κατατείνει σαφώς στην οικονομία δικαστικού μόχθου και στην ορθότερη απονομή του δικαίου, εφόσον ο συγκεκριμένος δικαστής ή η συγκεκριμένη σύνθεση έχουν ήδη πλήρη γνώση της υπόθεσης και των λόγων που οδήγησαν στην επανάληψη.

Η τροποποίηση του άρθρου 236 ΚΠολΔ καθιστά επιβεβλημένη την τροποποίηση και του άρθρου 262 ΚΠολΔ. Λόγοι ισότητας των διαδίκων επιβάλλουν ισότιμη αντιμετώπιση του ενάγοντος και του εναγομένου. Αμφότεροι δικαιούνται να συμπληρώσουν την πραγματική αοριστία αντίστοιχα, των πραγματικών αγωγικών ή αμυντικών ισχυρισμών τους, με προφορική δήλωση, η οποία καταχωρίζεται στα πρακτικά.

Άρθρο 26

Με το άρθρο 26 του σχεδίου τροποποιείται το άρθρο 268 παράγραφος 4 ΚΠολΔ. Η διαφοροποίηση του άρθρου 268 ως προς τις προθεσμίες άσκησης της ανταγωγής υπαγορεύεται από τη διαφορετική διαδικασία ενώπιον του πολυμελούς και ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου, ενώ γίνεται διάκριση και για το ειρηνοδικείο, στο οποίο η κατάθεση των προτάσεων δεν είναι υποχρεωτική.

Η τύχη της ανταγωγής, που ασκείται με τις προτάσεις, σε περίπτωση ερημοδικίας του ενάγοντος, ρυθμίζεται από το άρθρο 272 παράγραφος 2 εδάφιο 2 ΚΠολΔ, που αναβίωσε μετά την επαναφορά των δυσμενών συνεπειών της ερημοδικίας. Η επίδοση των προτάσεων που περιέχουν την ανταγωγή, ώστε να αποφεύγεται το απαράδεκτο της συζητήσεώς της, όταν ερημοδικεί ο ενάγων, θεωρήθηκε αδόκιμη, για αυτό και η σχετική αυτή πρόβλεψη (ΚΠολΔ 268 παράγραφος 5) εγκαταλείπεται.

Άρθρο 27

Με το άρθρο 27 του σχεδίου τροποποιείται το άρθρο 269 παράγραφος 2 ΚΠολΔ. Ο νομοθέτης του ΚΠολΔ μεταχειρίσθηκε στο πλαίσιο του άρθρου 269 ενιαία τις δύο μορφές της "παραχρήμα" αποδείξεως των καθυστερημένων ισχυρισμών. Ο νομοθέτης του Ν. 2915/2001 προέβη όμως ατυχώς στη διάσπασή τους. Έτσι, ενώ στην περίπτωση της ομολογίας του αντιδίκου ο καθυστερημένος ισχυρισμός ορίσθηκε ότι θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη

ανεξάρτητα από την αιτία της καθυστερημένης προβολής του (ΚΠολΔ 269 παράγραφος 2 στοιχείο γ), στην περίπτωση των εγγράφων ορίστηκε (ΚΠολΔ 269 παράγραφος 2 στοιχείο δ) ότι για να ληφθεί υπόψη θα πρέπει επιπροσθέτως να κριθεί από το δικαστήριο "ότι ο διάδικος δεν γνώριζε ούτε μπορούσε να έχει πληροφορηθεί εγκαίρως την ύπαρξη των εγγράφων". Η ρύθμιση αυτή αντιστρατεύεται ευθέως τον βαθύτερο σκοπό, που επιδιώκεται με την αρχή της συγκεντρώσεως. Αν η εξέλιξη της δίκης δεν καθυστερεί με την βραδεία προβολή ενός ισχυρισμού, δεν υπάρχει κανείς αποχρών λόγος αποκλεισμού του. Τα έγγραφα αποτελούν αυξημένης αποδεικτικής δυνάμεως μέσα και κανείς δικαστής δεν μπορεί, υπό το πρόσχημα μιας παράτυπης διαδικαστικής διαγωγής, να κλείσει τα μάτια του μπροστά στην ουσιαστική αλήθεια και να απορρίψει τον εγγράφως αποδεικνυόμενο ισχυρισμό. Εφόσον η τιμωρία του διάδικου βρίσκεται έξω από τη λογική των κυρώσεων από την παραβίαση του συγκεντρωτικού συστήματος και η απόδειξη με έγγραφα δεν οδηγεί σε επιβράδυνση της δίκης, είναι συνεπής η επαναφορά της ρυθμίσεως, που προϋπήρχε του Ν. 2915/2001.

Άρθρο 28

Με το άρθρο 28 του σχεδίου τροποποιείται το άρθρο 270 ΚΠολΔ (Ειδικές διατάξεις για τη συζήτηση ενώπιον των μονομελών και των πολυμελών δικαστηρίων). Στην παράγραφο 1 του άρθρου 270 επισημαίνεται η υποχρέωση του δικαστή να μελετήσει την υπόθεση πριν τη δικάσιμο, προϋπόθεση απολύτως απαραίτητη για την ουσιαστική και ταχεία διεξαγωγή της δίκης στο ακροατήριο. Στο πολυμελές πρωτοδικείο, λόγω της υποχρεωτικής προκατάθεσης των προτάσεων και της ταυτόχρονης προσκομιδής των αποδεικτικών μέσων, η υποχρέωση του δικαστή εκτείνεται και στη μελέτη των εκατέρωθεν ισχυρισμών και αποδεικτικών μέσων, ενώ στη διαδικασία ενώπιον των μονομελών πρωτοδικείων και των ειρηνοδικείων αντικείμενο της μελέτης θα αποτελεί κατά κανόνα μόνο το δικόγραφο της αγωγής, εκτός εάν οι διάδικοι (ή κάποιος από αυτούς) προκατέθεσαν προτάσεις και αποδεικτικά μέσα. Το εδάφιο 5 της παραγράφου 1 του άρθρου 270 ΚΠολΔ διαγράφεται, αφού τα θέματα της ερημοδικίας ρυθμίζονται επί νέας βάσεως στα άρθρα 271 επόμενα ΚΠολΔ.

Στην παράγραφο 3 απαλείφεται η φράση «έστω κι αν δε συντρέχουν οι όροι του άρθρου 415», η οποία αναφερόταν στην εξέταση των διαδίκων, ενόψει της τροποποίησης του άρθρου 415 και της κατάργησης της επικουρικότητας αυτού του αποδεικτικού μέσου, η οποία είχε ουσιαστικά επέλθει με τη σχετική ρύθμιση του Ν. 2915/2001.

Στην παράγραφο 5 επαναλαμβάνεται η βασική επιλογή να ολοκληρώνεται η συζήτηση και η διεξαγωγή των αποδείξεων σε μία δικάσιμο. Εισάγεται όμως και ρύθμιση σύμφωνα με την οποία προτάσσεται η συζήτηση των υποθέσεων για τις οποίες δεν θα διεξαχθεί εμμάρτυρη απόδειξη.

Η παράγραφος 6 του άρθρου 270, όπως ίσχυε, καταργείται και οι ρυθμίσεις της μεταφέρονται στο νέο άρθρο 237 για το πολυμελές, ενώ υπάρχουν αντίστοιχες προβλέψεις στο άρθρο 238 για το μονομελές και το ειρηνοδικείο. Μετά από αυτά η παράγραφος 7 του παλαιού άρθρου 270 αναριθμείται σε 6.

Με τις προστιθέμενες νέες παραγράφους 7 και 8 στο άρθρο 270 ΚΠολΔ (βλ. αντίστοιχη παράγραφο 128α Ι και ΙΙ της Γερμ.ΠολΔ) δημιουργείται

το αναγκαίο νομοθετικό θεμέλιο για τη διεξαγωγή της συζήτησης, αλλά και την εξέταση των μαρτύρων, πραγματογνωμόνων και διαδίκων με τα σύγχρονα μέσα της τεχνολογίας, τα οποία επιτρέπουν τη διεξαγωγή της συζήτησης («τηλεσυζήτησης») ή την εξέταση των προσώπων αυτών («τηλεξέταση», «τηλεκατάθεση») από το δικαστήριο, μολονότι τα πρόσωπα αυτά ή ορισμένα από αυτά βρίσκονται εκτός της αίθουσας του δικαστηρίου και σε άλλο τόπο.

Άρθρο 29

Με τα άρθρα 29-33 του σχεδίου τροποποιούνται διατάξεις που αφορούν στην ερήμην δίκη.

Η κατάργηση των δυσμενών συνεπειών της ερημοδικίας και η εισαγωγή του συστήματος της μονομερούς συζητήσεως από το Ν. 2915/2001, για να διευκολυνθεί η ουσιαστική απονομή της δικαιοσύνης και για να αποφεύγονται καθυστερήσεις (υπενθυμίζεται ότι το σύστημα των επαχθών συνεπειών από την ερημοδικία υιοθετήθηκε επίσης για την απλούστευση και επιτάχυνση της ερήμην δίκης) κατά κοινή ομολογία δικαστών και δικαζομένων δεν απέδωσε. Δεν έλυσε κανένα απολύτως πρόβλημα και στην πράξη όχι μόνον δεν επιτάχυνε την πρόοδο της δίκης αλλά την επιβράδυνε κιόλας. Αποτελεί υποκρισία το λεγόμενο ότι το σύστημα της μονομερούς συζητήσεως προωθεί το αίτημα της ουσιαστικής ανασυνθέσεως της αλήθειας. Όπως ορθά υπογραμμίζεται (Ματθίας, στον τόμο: Ο ΚΠολΔ μετά το Ν. 2915/2001, σ. 242, Νίκας, Πολιτική Δικονομία ΙΙ, 2005, 70 αριθ. 5) συζήτηση με απόντα διάδικο παύει να αποτελεί συζήτηση, είναι συζήτηση "εικονική", "κούφια", για να τηρηθούν απλώς τα προσχήματα. Ελάχιστα συμβάλει στην ανεύρεση της αλήθειας, ενώ προκαλεί και ανυπέρβλητες ερμηνευτικές δυσχέρειες, όταν ο απών διάδικος έχει ήδη καταθέσει προτάσεις. Θα ληφθεί άραγε το περιεχόμενο των προτάσεων αυτών υπόψη, όπως υποστηρίζει η γνώμη που φαίνεται να επικράτησε, ή δεν θα λαμβάνονται καθόλου υπόψη, οπότε τί νόημα θα είχε η αντικατάσταση των επαχθών συνεπειών ερημοδικίας από τη μονομερή συζήτηση; Αν υιοθετηθεί η πρώτη γνώμη, θα πρέπει να επισυναφθεί στις σχετικές προτάσεις πληρεξούσιο του απόντος διαδίκου στον δικηγόρο, που τις υπογράφει, για να μπορέσουν αυτές να στηρίζουν το πόρισμα της αποφάσεως, ενώ αμφίβολο είναι και αν μπορούν να ληφθούν υπόψη στο εφετείο άλλοι ισχυρισμοί πέραν εκείνων που περιέχονται στις πρωτόδικες προτάσεις του απόντος διαδίκου. Σημαίνει ακόμη η μονομερής συζήτηση, πέρα από την επιβράδυνση της διαδικασίας, και πρόσθετη επιβάρυνση των δικαστηρίων. Η συζήτηση διαρκεί περισσότερο, συχνά άνευ αποχρώντος λόγου, η μελέτη της υποθέσεως και η διατύπωση της σχετικής αποφάσεως χρειάζονται αναμφίβολα περισσότερο χρόνο. Στο σύστημα αυτό καταλογίζεται επιπλέον και το μειονέκτημα ότι περιπλέκει και δυσχεραίνει την εξέλιξη της ερήμην δίκης, συχνά δε παρασύρει στη διεξαγωγή αποδείξεων που εκ των υστέρων αποδεικνύονται περιττές (βλ. Ποδηματά, στον τόμο : Ο ΚΠολΔ μετά το Ν. 2915/2001, σ. 111 επόμενα, 120-121). Ένα απλό παράδειγμα από το δίκαιο της ανακοπής κατά διαταγής πληρωμής, αποδεικνύει του λόγου το αληθές: συχνά η ανακοπή αυτή περιέχει πολλούς λόγους, που αφορούν σε δυσδιάγνωστες ενστάσεις καταχρήσεως δικαιώματος, πλαστογραφίας κ.λ.π., ο δε ανακόπτων δεν κάνει καν τον κόπο να προσέλθει στο δικαστήριο για να τις τεκμηριώσει. Γιατί θα πρέπει, τότε, να καταπιαστεί ο δικαστής με όλα αυτά τα θέματα, να εξετάσει μάρτυρες, να

χάσει πολύτιμο χρόνο στο βωμό του αφηρημένου ιδανικού της ανευρέσεως της ουσιαστικής αλήθειας, η οποία ποδηγετείται άλλωστε από τους διαδίκους που έχουν την πρωτοβουλία προσαγωγής ή μη του αποδεικτικού υλικού, της επικλήσεως ή όχι των αποδεικτικών μέσων κ.λ.π; Προκάλεσε ακόμη το σύστημα της μονομερούς συζητήσεως βαθιά ρωγμή στις αρχές της συζητήσεως και διαθέσεως, που κυριαρχούν απόλυτα στο δικονομικό μας περιβάλλον, ενώ η έλλειψη συνεπειών ερημοδικίας βρίσκεται προφανώς σε πλήρη αναντιστοιχία και προς τη ρύθμιση του άρθρου 528 ΚΠολΔ, που κατασκευάζει την έφεση κατ' ερήμην αποφάσεως ως πλήρες υποκατάστατο της ανακοπής ερημοδικίας. Τέλος, η εισαγωγή του συστήματος της μονομερούς συζητήσεως προκάλεσε σύγχυση και ως προς την φύση της ερημοδικίας λόγω μη καταβολής του δικαστικού ενσήμου. Η μη καταβολή του δικαστικού ενσήμου, που συνεπάγεται την ερημοδικία του ενάγοντος, δεν μπορεί παρά να έχει ως συνέπεια την επέλευση των επαχθών συνεπειών της ερημοδικίας. Πώς θα συμβεί όμως αυτό, αφού ο Ν. 2915/2001 έχει καταργήσει τα σύστημα των επαχθών συνεπειών της ερημοδικίας;

Προκρίνεται κατά συνέπεια η επάνοδος στο καθεστώς των δυσμενών συνεπειών ερημοδικίας, με το οποίο ζήσαμε 170 περίπου χρόνια και το οποίο ανταποκρίνεται πληρέστερα προς τις θεμελιώδες δικονομικές αρχές της διαθέσεως και συζητήσεως, προωθεί δε και την βασική αρχή της οικονομίας της δίκης. Με το προτεινόμενο σύστημα, το εφετείο θα αποκτήσει την φυσιολογική του αποστολή ως δευτεροβάθμιο δικαστήριο, ενώ θα αποκατασταθεί και η βασική, υγιής επιλογή να τοποθετείται το κέντρο βάρους της δίκης στα πρωτοβάθμια και όχι στα δευτεροβάθμια δικαστήρια.

Επαναφέρονται διατάξεις με τις αναγκαίες προσαρμογές τους λόγω κυρίως της υπάρξεως μίας και μοναδικής συζητήσεως.

Έτσι, επαναφέρεται το άρθρο 271 στη μορφή που είχε προ του Ν. 2915/2001 με ορισμένες επουσιώδεις φραστικές αλλαγές. Όταν πρόκειται για "γεγονότα για τα οποία δεν επιτρέπεται ομολογία" η υπόθεση δικάζεται σαν να ήταν παρών ο ερημοδικαζόμενος εναγόμενος (βλ. ΚΠολΔ 603).

Άρθρο 30

Επαναφέρεται το άρθρο 272 σχεδόν αυτούσιο, όπως ίσχυε προ του Ν. 2915/2001. Θεωρείται ως λυσιτελέστερη η κήρυξη ως απαράδεκτης της συζητήσεως της ανταγωγής, που ασκήθηκε με τις προτάσεις, όταν ερημοδικεί ο ενάγων, ιδίως επειδή πρέπει να διατηρούνται οι έννομες συνέπειες της ασκήσεώς της προς όφελος του εναγομένου – αντενάγοντος. Η απόρριψη της ανταγωγής αυτής ως απαράδεκτης αποτελεί λύση άδικη για τον εναγόμενο και μπορεί να οδηγήσει σε καταχρήσεις. Μετά την επαναφορά του άρθρου 272 καθίσταται χωρίς αντικείμενο η εισαχθείσα με το Ν. 2915/2001 ρύθμιση του άρθρου 268 παράγραφος 5 ΚΠολΔ, η οποία και καταργείται.

Λόγω της καταργήσεως του συστήματος της μονομερούς συζητήσεως και της αντικαταστάσεως του από το σύστημα των επαχθών συνεπειών της ερημοδικίας, το εδάφιο 5 της παραγράφου 1 του άρθρου 270 ΚΠολΔ δεν έχει πλέον λόγο ύπαρξης γι αυτό και διαγράφεται, όπως προαναφέρθηκε.

Άρθρο 31

Επαναφέρεται το άρθρο 273 για την ερημοδικία κυρίως παρεμβαίνοντος, όπως ίσχυε πριν την κατάργησή του από το άρθρο 13 παράγραφος 2 του Ν. 2915/2001.

Άρθρο 32

Το άρθρο 274 επαναφέρεται όπως ίσχυε πριν από την κατάργησή του από το άρθρο 13 παράγραφος 2 του Ν. 2915/2001. Επειδή όμως το καθεστώς της μιας και μοναδικής συζητήσεως θα εξακολουθήσει να ισχύει και υπό το νέο δίκαιο, κατέστη αναπόφευκτη η φραστική τροποποίηση της παραγράφου 1. Αντί για τον όρο "επόμενες συζητήσεις" προκρίνεται ο όρος "επόμενες στάσεις της δίκης", ώστε να καλύπτονται οι περιπτώσεις της επαναλήψεως της συζητήσεως κ.λ.π. Επίσης κρίθηκε διατηρητέα η παράγραφος 3, μολονότι φαίνεται να διατυπώθηκε για να εξυπηρετεί περισσότερες συζητήσεις. Συχνά η υποκατάσταση του κύριου διαδίκου από τον προσθέτως παρεμβαίνοντα (85) περιλαμβάνεται στις προτάσεις των διαδίκων (βλ. ΕφΑθ 8040/1986, ΕλλΔνη 1987.1093,1094), είναι δε ενδεχόμενο ο προσθέτως παρεμβαίνων, που υποκαταστάθηκε μέσω των κατατεθειμένων προ είκοσι ημερών από τη συζήτηση προτάσεων ενώπιον του πολυμελούς πρωτοδικείου, να μην προσέλθει τελικά σε αυτή και να ερημοδικασθεί.

Άρθρο 33

Επαναφέρεται το άρθρο 277 όπως είχε προ της τροποποιήσεώς του από το άρθρο 13 παράγραφος 3 του Ν. 2915/2001. Και η εφαρμογή της διατάξεως αυτής δεν προϋποθέτει πάντοτε περισσότερες συζητήσεις.

Το άρθρο 278 δεν εθίγη από το Ν. 2915/2001. Στο κείμενο όμως της δημοτικής αποδόθηκε εσφαλμένα το κείμενο της καθαρεύουσας, ώστε να γίνεται λόγος στο δεύτερο εδάφιο του άρθρου 278 για ισχύ της αποφάσεως εναντίον του "προσεπικαλουμένου", αντί εναντίον του "προσεπικαλούντος", όπως είναι το ορθό. Αποκαθίσταται επομένως η ορθή διατύπωση του νόμου και στη δημοτική.

Άρθρο 34

Στο άρθρο 34 του σχεδίου προστίθεται εδάφιο γ' στην παράγραφο 1 του άρθρου 293 ΚΠολΔ. Η ισοδύναμη εναλλαγή του τύπου των πρακτικών του δικαστηρίου, που περιέχουν συμβιβασμό, προς τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου, που προβλέπει το ουσιαστικό δίκαιο, και η εντεύθεν δυνατότητα χρησιμοποιήσεώς τους ως τίτλου για την εγγραφή ή εξάλειψη υποθήκης, απηχεί την κρατούσα στη θεωρία (Νίκας, Πολιτική Δικονομία ΙΙ παράγραφος 89 αρ. 25, με περαιτέρω παραπομπές), αλλά και στη νομολογία ορθή γνώμη, όπως αυτή δρομολογήθηκε από την Ολομέλεια του Ακυρωτικού (ΟλΑΠ 2092/1986, ΝοΒ 1987, 1629, Δ 1988, 82 επόμενα, με σύμφωνες παρατηρήσεις Αρβανιτάκη- βλ. και ΑΠ 1738/1999, ΕΕΝ 2001, 366 επόμενα, 367).

Άρθρο 35

Με το άρθρο 35 του σχεδίου τροποποιείται το άρθρο 304 παράγραφος 1 εδάφιο β ΚΠολΔ. Το άρθρο 341 έχει ήδη καταργηθεί δυνάμει του άρθρου 14 παράγραφος 1 του Ν. 2915/2001, για αυτό και η παραπομπή στον εισηγητή του άρθρου 341 παράγραφος 3 δεν έχει πλέον αντίκρυσμα.

Άρθρο 36

Με το άρθρο 36 του σχεδίου προστίθενται στο άρθρο 339 ΚΠολΔ, ως επώνυμο αποδεικτικό μέσο, οι ένορκες βεβαιώσεις, αφού οι τελευταίες αποτελούν κατά το παρόν σχέδιο νόμου αποδεικτικό μέσο, το οποίο ρυθμίζεται με ειδικές διατάξεις. Είναι γνωστές οι επιφυλάξεις, ιδίως της θεωρίας, για τις ένορκες βεβαιώσεις. Πλην όμως η μεν δικηγορική πράξη τις έχει καθιερώσει και τις χρησιμοποιεί σωρηδόν, η δε δικαστική πράξη και αξιολόγηση τις αποδέχεται ως αποδεικτικό μέσο που μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία δικανικής πεποίθησης. Μετά από μία μακροχρόνια αποδοχή τους από τους διαδίκους, τους δικηγόρους και τα δικαστήρια, η επιτροπή έκρινε, ότι η δικονομική νομοθεσία δεν μπορεί να «εθελοτυφλεί» και θα πρέπει πλέον να «αναβαθμίσει» τις ένορκες βεβαιώσεις ως επώνυμο αποδεικτικό μέσο. Πρόκειται για μία πολύ σημαντική δικονομική μεταρρύθμιση.

Άρθρο 37

Με το άρθρο 37 του σχεδίου τροποποιούνται τα άρθρα 368 παράγραφος 2 και 370 παράγραφος 3 ΚΠολΔ. Η τροποποίηση της παραγράφου 2 του άρθρου 368 αναφέρεται στην υποχρέωση του δικαστηρίου να διατάξει τη διεξαγωγή πραγματογνωμοσύνης, ώστε να διακρίνονται οι «ειδικές» γνώσεις της παραγράφου 1 από τις «ιδιάζουσες» γνώσεις της ανωτέρω παραγράφου, διάκριση που υφίστατο στο κείμενο της καθαρεύουσας, αποδόθηκε δε εσφαλμένα κατά την μεταγλώττιση στη δημοτική.

Από την παράγραφο 3 του άρθρου 370 αφαιρείται η πρόβλεψη αντικατάστασης του πραγματογνώμονος από τον εισηγητή του πολυμελούς. Οι σχετικές αιτήσεις προσδιορίζονται και εκδικάζονται αμέσως από τα δικαστήρια και δεν επιβαρύνουν σοβαρά την απασχόλησή τους, με συνέπεια να μην υπάρχει λόγος να διασπάται η αρμοδιότητα για το διορισμό και την αντικατάσταση των πραγματογνωμόνων.

Άρθρο 38

Με το άρθρο 38 αναπροσαρμόζονται τα ποσά (5.900 ευρώ) που αναγράφονται στο άρθρο 393 ΚΠολΔ. Τα ποσά στο άρθρο 393 παράγραφοι 1 και 2, που αναφέρεται στην απόδειξη των συμβάσεων και συλλογικών πράξεων με μάρτυρες, πρέπει να αναπροσαρμοσθούν σε μεγαλύτερο ύψος (20.000 ευρώ). Το ποσό αναπροσαρμόζεται σε 20.000 ευρώ, προς εναρμόνιση με την τροποποίηση της καθ' ύλην αρμοδιότητας του Ειρηνοδικείου.

Άρθρο 39

Με το άρθρο 39 του σχεδίου τροποποιείται το άρθρο 415 παράγραφος 1 ΚΠολΔ, που θεσπίζει δυνατότητα μόνον επικουρικής απόδειξης με το συγκεκριμένο αποδεικτικό μέσο (αν τα γεγονότα δεν αποδείχθηκαν καθόλου ή εντελώς από τα υπόλοιπα αποδεικτικά μέσα). Αυτή η διάταξη έρχεται σε αντίθεση με το άρθρο 270 παράγραφος 3, όπως αυτό ισχύει μετά την τροποποίησή του με το Ν. 2915/2001, το οποίο επέτρεψε την εξέταση των διαδίκων σε κάθε περίπτωση κατά την κρίση του δικαστηρίου, εναρμονιζόμενο με τις επιλογές για αμεσότητα της διαδικασίας, για καθιέρωση συγκεκριμένου συστήματος εν μέρει ελεύθερης απόδειξης και για ολοκλήρωση της συζήτησης σε μία δικάσιμο. Εφόσον ως κανόνας παραμένει η μία και μόνη συζήτηση της υποθέσεως, για το δικαστή είναι δυσχερές ή και ανέφικτο να διαπιστώσει αν τα υπόλοιπα αποδεικτικά στοιχεία αρκούν για το σχηματισμό πλήρους δικανικής πεποίθησης, διότι τέτοια διαπίστωση απαιτεί ενδελεχή μελέτη τους μετά τη συζήτηση της υπόθεσης. Έτσι η καταργούμενη ρύθμιση παρέμενε γράμμα κενό και μπορούσε απλώς να δημιουργήσει σύγχυση. Η εξέταση των διαδίκων εκτιμάται, σε κάθε περίπτωση, ελευθέρως από το δικαστή, ο οποίος έχει υπόψη του ότι αυτοί προτίθενται κατ΄ αρχάς να υπερασπισθούν τα συμφέροντά τους. Ακόμη και στην επανάληψη της συζήτησης, προκειμένου να εξετασθούν οι διάδικοι, η παραπάνω καταργούμενη ρύθμιση στερείται σημασίας, διότι σε εκείνη την περίπτωση προϋποτίθεται ότι διαπιστώθηκαν κατ΄ άρθρο 254 παράγραφος 1 κενά και αμφίβολα σημεία σε σχέση με το αποδεικτικό υλικό, που καθιστούν αναγκαία την εξέτασή τους. Όλος ο υπόλοιπος σχετικός τίτλος του κεφαλαίου παραμένει όπως έχει.

Άρθρο 40

Με την παράγραφο 1 του άρθρου 40 του σχεδίου προστίθεται στο άρθρο 444 ΚΠολΔ δεύτερη παράγραφος, η οποία έχει ως πρότυπο την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 13 περίπτωση γ΄ τελευταίο εδάφιο Ποινικού Κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 του Ν. 1805/1988, και σκοπεύει να διευκρινίσει και με ρητή νομική διάταξη, ότι στην έννοια των μηχανικών απεικονίσεων περιλαμβάνονται και τα μέσα ηλεκτρονικής επικοινωνίας, τα οποία χρησιμοποιούνται ευρέως στις σύγχρονες συναλλαγές. Βέβαια λόγω της υπάρχουσας ήδη διάταξης του άρθρου 444 ΚΠολΔ, που κάνει λόγο και για «κάθε άλλη μηχανική απεικόνιση», ίσως δεν θα ήταν απαραίτητη κάποια πρόσθετη ειδική και ρητή προς τούτο διάταξη, που να διευκρινίζει με τρόπο ορολογικά απερίφραστο την έννοια του ηλεκτρονικού εγγράφου, το οποίο μπορεί να θεωρηθεί, ότι υπάγεται στις «μηχανικές απεικονίσεις». Παρά ταύτα, αφενός για να απαλλαγεί η θεωρία και η νομολογία από την προσπάθεια αναζήτησης θεωρητικών κατασκευών για την έννοια του ηλεκτρονικού εγγράφου και αφετέρου για να υπάρχει μια νομοθετική ενότητα για το θέμα του ηλεκτρονικού εγγράφου, εν όψει της υπάρχουσας ήδη διάταξης του άρθρου 13 περίπτωση γ΄, τελευταίο εδάφιο του Ποινικού Κώδικα, στην ελληνική έννομη τάξη, κρίθηκε σκόπιμο να περιληφθεί μία σχετική ειδική σύγχρονη διάταξη στο άρθρο 444 ΚΠολΔ.

Με την παράγραφο 2 του άρθρου 40 του σχεδίου επιδιώκεται κατά τροποποίηση της διάταξης του άρθρου 445 ΚΠολΔ, να προσαρμοσθεί το γράμμα της διάταξης αυτής στην καθιερωθείσα από τη νομολογία ερμηνεία της, ότι δηλαδή τα ιδιωτικά έγγραφα διάθεσης αποτελούν πλήρη απόδειξη

τόσο ως προς την προέλευση της δήλωσης από τον εκδότη του εγγράφου, όσο και ως προς την αλήθεια του περιεχομένου των δικαιοπρακτικών δηλώσεων, ενώ τα ιδιωτικά έγγραφα μαρτυρίας αποτελούν πλήρη απόδειξη μόνο ως προς την προέλευση της δήλωσης από τον εκδότη τους και κατά τα λοιπά εκτιμώνται ελεύθερα. Σε όλες δε τις περιπτώσεις επιτρέπεται ανταπόδειξη ή αντίθετη (κύρια) απόδειξη.

Άρθρο 41

Με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 41 του σχεδίου προσαρμόζονται τα άρθρα 447 και 448 παράγραφος 2 ΚΠολΔ στη νέα διάταξη/παράγραφο που προστέθηκε στο άρθρο 444, ενώ στο άρθρο 448 προστίθεται τρίτη παράγραφος, ώστε να διευκρινισθεί, ότι στα ηλεκτρονικά έγγραφα που μνημονεύονται στο άρθρο 444 παράγραφος 2 δεν προσδίδεται μεγαλύτερη αποδεικτική δύναμη από εκείνη του κλασικού ιδιωτικού εγγράφου (δηλαδή, ότι και για τα ηλεκτρονικά έγγραφα ισχύει ο κανόνας του άρθρου 445). Όσον αφορά, άλλωστε, το ζήτημα της γνησιότητας όλων των περιπτώσεων μηχανικών απεικονίσεων, τόσο εκείνων της παραγράφου 2, όσο και εκείνων της παραγράφου 3 του άρθρου 448 ισχύει ο κανόνας του άρθρου 457 παράγραφος 4 ΚΠολΔ.

Άρθρο 42

Με την παράγραφο 1 του άρθρου 42 του σχεδίου τροποποιείται το άρθρο 466 ΚΠολΔ και αναπροσαρμόζονται τα χρηματικά όρια των μικροδιαφορών, με σκοπό να διευρυνθεί η κατηγορία των διαφορών που εκδικάζονται με την απλοποιημένη διαδικασία των μικροδιαφορών. Έτσι στο άρθρο 466 ΚΠολΔ το ποσό αναπροσαρμόζεται σε 5.000 ευρώ (από το ύψος των 1.500 ευρώ).

Με τη δεύτερη παράγραφο στο άρθρο 467 ΚΠολΔ το ποσό αναπροσαρμόζεται σε 5.000 ευρώ (από το ύψος των 1.500 ευρώ).

Άρθρο 43

Με την παράγραφο 1 του άρθρου 42 του σχεδίου ευθυγραμμίζεται η διάταξη του άρθρου 484 παράγραφος 2 ΚΠολΔ με το άρθρο 1021 ΚΠολΔ.

Με την παράγραφο 2 αναδιατυπώνεται το άρθρο 497 ΚΠολΔ, ώστε να μην δημιουργούνται παρανοήσεις από τη φράση της καταργούμενης διάταξης που έκανε λόγο για «έκθεση που κατατέθηκε». Είναι γνωστό, ότι τα μεν δικόγραφα κατατίθενται στην γραμματεία, ενώ οι εκθέσεις δεν κατατίθενται στη γραμματεία αλλά συντάσσονται από τη γραμματεία. Με την παράγραφο 3 του ανωτέρω άρθρου του σχεδίου προστίθεται δεύτερο εδάφιο στο τέλος της πρώτης παραγράφου του άρθρου 498 ΚΠολΔ, ώστε να μπορεί ο προσδιορισμός δικασίμου ειδικά για τις υποθέσεις που εκδικάζονται στις μεταβατικές έδρες των εφετείων, να γίνεται απευθείας από τον δικαστικό λειτουργό που προΐσταται του αντιστοίχου πρωτοδικείου και κατά συνέπεια θα διευκολύνονται οι δικηγόροι και οι διάδικοι. Με τη νέα ρύθμιση αφενός θα επιταχύνεται η διαδικασία προσδιορισμού της δικασίμου και αφετέρου θα απαλλάσσονται από τη μέχρι τώρα διαδικαστική γραφειοκρατία και

ταλαιπωρία και από τη χωρίς αποχρώντα λόγο αναμονή, καθυστέρηση και ενδεχομένως μετακίνηση.

Άρθρο 44

Με το άρθρο 44 του σχεδίου επέρχονται ορισμένες βελτιώσεις στο άρθρο 524 ΚΠολΔ και αντικαθίσταται το άρθρο 528 ΚΠολΔ.

1. Στο άρθρο 524 δεν επέρχονται ουσιαστικές αλλαγές. Η παράγραφος 2 επαναδιατυπώνεται σαφέστερα. Στην παράγραφο 3 ορίζεται ότι στην ερημοδικία του εκκαλούντος εφαρμόζονται οι διατάξεις για την ερημοδικία του ενάγοντος, ενώ με τη προσθήκη τρίτου εδαφίου στην παράγραφο 4 ρυθμίζεται το ζήτημα της προσαγωγής των προτάσεων του απόντος διαδίκου, που είχε καταθέσει στον πρώτο βαθμό όπως επίσης και των άλλων διαδικαστικών εγγράφων της πρωτοβάθμιας δίκης.
2. Επαναφέρεται η διάταξη του άρθρου 528 ΚΠολΔ όπως ίσχυε πριν από την τροποποίησή της με το άρθρο 16 παράγραφος 4 του Ν. 2915/2001, προσαρμοσμένη στο καθεστώς της μιας και μοναδικής συζητήσεως. Η διάταξη εφαρμόζεται επί όλων των αποφάσεων που εκδόθηκαν είτε κατά τη τακτική είτε κατά τις ειδικές διαδικασίες.

Άρθρο 45

Με το άρθρο 45 του σχεδίου επέρχονται επουσιώδεις αλλαγές στο δίκαιο της αναψηλαφήσεως. Προστίθεται καταρχήν νέος λόγος αναψηλάφησης (άρθρο 544 αριθμός 10). Ο λόγος αυτός διασκευάστηκε με πρότυπο αντίστοιχη ρύθμιση που περιέχεται στο άρθρο 525 παράγραφος 2 αριθ. 3 ΚΠοινΔ. Αν η αμετάκλητη καταδίκη του μετέχοντος στη σύνθεση του δικαστηρίου, που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση, δικαστή δεν είναι εφικτή, όχι βέβαια για έλλειψη αποδείξεων, αλλά από άλλους νόμιμους λόγους (λ.χ. παραγραφή, αμνηστία, θάνατος του δράστη) εύλογο και επιεικές είναι να θεμελιώνεται και τότε η αίτηση αναψηλαφήσεως.

Η προσθήκη του ανωτέρω λόγου αναψηλαφήσεως καθιστά επιτακτική και την αναμόρφωση των άρθρων 538 και 545 παράγραφος 5 ΚΠολΔ.

Επιβεβλημένη καθίσταται ακόμη και η προσθήκη στο άρθρο 545 παράγραφοι 3 και 4 ΚΠολΔ νέας περίπτωσης υπό η', ενώ απαραίτητη είναι και η προσαρμογή της παραγράφου 5 του άρθρου 545 ΚΠολΔ στα νέα δεδομένα. Με την παράγραφο 6 του σχεδίου αντικαθίσταται και το άρθρο 548 ΚΠολΔ αναφορικά με την εφαρμογή των γενικών διατάξεων στη διαδικασία της κατ' αναψηλάφηση δίκης (η αντικατάσταση αυτή κρίθηκε αναγκαία ώστε η διαδικασία αυτή να είναι συντονισμένη και συμβατή με τις νέες ρυθμίσεις που προβλέπονται ιδίως στην πρωτοβάθμια διαδικασία).

Τέλος, με την παράγραφο 7 του ανωτέρω άρθρου του σχεδίου επέρχεται στο άρθρο 555 ΚΠολΔ (απαγόρευση επανειλημμένης άσκησης αναίρεσης) απλώς λεκτική τροποποίηση, ώστε η διατύπωση του άρθρου 555 να μην διαφοροποιείται από τη διατύπωση των άρθρων 514 και 541 ΚΠολΔ που ρυθμίζουν το ίδιο θέμα ως προς την έφεση και την αναψηλάφηση. Πρέπει εν προκειμένω να επισημανθεί, ότι αυτή η λεκτική διαφοροποίηση δεν υπήρχε, όταν η διατύπωση του ΚΠολΔ ήταν στην καθαρεύουσα αλλά δημιουργήθηκε για πρώτη φορά, προφανώς εκ παραδρομής κατά τη

διαδικασία της μεταγλώττισης του ΚΠολΔ στη δημοτική (χωρίς μέχρι σήμερα να αποκατασταθεί το λάθος αυτό).

Άρθρο 46

Με το άρθρο 46 του σχεδίου καταργείται το προπαρασκευαστικό στάδιο του ελέγχου των αιτήσεων αναίρεσης και επανέρχεται το προηγούμενο του Ν. 2915/2001 καθεστώς. Η θεσπισθείσα δυνάμει του Ν. 2915/2001 πολυτελής και πολύπλοκη διαδικασία του προελέγχου των αιτήσεων αναιρέσεως από τον εισηγητή δικαστή επιβάρυνε αντί να αποφορτίσει τον Άρειο Πάγο, γι αυτό και η σχετική ρύθμιση περιέπεσε σε πλήρη αχρησία. Καταργείται λοιπόν ρητά και επανέρχεται το καθεστώς, που προβλεπόταν πριν από την τροποποίηση του Ν. 2915/2001, με ορισμένες αναπόφευκτες μεταβολές. Έτσι, το άρθρο 571 ΚΠολΔ τροποποιείται.

Το άρθρο 575 εδάφιο 2 ΚΠολΔ αντικαθίσταται ώστε να προστεθούν και οι ρυθμίσεις των εδαφίων γ' και δ' της παραγράφου 4 του άρθρου 226, όπως έχει ήδη τροποποιηθεί.

Άρθρο 47

Με το άρθρο 47 του σχεδίου αντικαθίσταται το άρθρο 603 ΚΠολΔ. Με το άρθρο 20 παράγραφος 3 του Ν. 2915/2001 προστέθηκε στο άρθρο 603 νέα (πρώτη) παράγραφος, προκειμένου να ρυθμιστεί η ερημοδικία του ενάγοντος, που δικαζόταν υπό το φως του άρθρου 270 Ι 5 ωσεί παρών. Το σύστημα της μονομερούς συζητήσεως, που καθιέρωσε ο Ν. 2915/2001, καταργείται όμως και συνεπώς δεν υφίσταται πλέον ανάγκη να ρυθμιστεί ειδικώς η ερημοδικία του ενάγοντος. Κατά παραπομπή (αρθρ. 591 παράγραφος 1) θα ισχύει πλέον η γενική ρύθμιση του άρθρου 272. Για τον λόγο αυτόν διαγράφεται η προστεθείσα ρύθμιση και επανέρχεται η μορφή που είχε το άρθρο 603 πριν από την ισχύ του Ν. 2915/2001.

Άρθρο 48

Με την παράγραφο 1 του άρθρου 48 του σχεδίου αντικαθίσταται η παράγραφος 4 του άρθρου 691 ΚΠολΔ, η οποία είχε προστεθεί με την παράγραφο 2 του άρθρου 3 του ν. 3327/2005. Με την τροποποίηση της άνω παραγράφου 4 του άρθρου 691 ΚΠολΔ, για την έκδοση της προσωρινής διαταγής, καθίσταται πλέον υποχρεωτική σε όλες τις υποθέσεις η κλήτευση των αντιδίκων πριν από είκοσι τέσσερις ώρες, εκτός αν υφίσταται κίνδυνος βλάβης των δικαιωμάτων του αιτούντος, οπότε η ανάγκη και ο χρόνος της κλήτευσης κρίνεται από τον δικαστή που χορήγησε την προσωρινή διαταγή. Η αναγκαιότητα της κλήτευσης συνδέεται με συνταγματικές αξιολογήσεις και κατά συνεκδοχή με την εξασφάλιση της εκατέρωθεν ακρόασης. Η ταυτότητα του λόγου υπαγορεύει την πρόβλεψη της υποχρεωτικής κλήτευσης σχετικά με τη χορήγηση ή όχι της προσωρινής διαταγής όχι μόνο στις διαφορές του άρθρου 663 ΚΠολΔ, αλλά σε όλες τις περιπτώσεις ασφαλιστικών μέτρων.

Επίσης, με την παράγραφο 2 του άρθρου 48 του σχεδίου προστίθεται μία ακόμη παράγραφος με αριθμό 5 στο άρθρο 691 ΚΠολΔ. Ειδικότερα λόγω της τροποποίησης της παραγράφου 4 κατά τα ως άνω κατέστη αναγκαία η προσθήκη και της παραγράφου 5 στο ίδιο άρθρο, ώστε σε περίπτωση που

εκδοθεί προσωρινή διαταγή, η δίκη των ασφαλιστικών μέτρων να διεξάγεται ακόμη πιο γρήγορα. Παράλληλα θεσπίζεται σαφής ρύθμιση ως προς την προσωρινή διαταγή στις περιπτώσεις της απαγόρευσης της πραγματικής ή νομικής μεταβολής ακινήτου ή πλοίου ή αεροσκάφους, ώστε να μην δημιουργούνται ερμηνευτικά προβλήματα. Ταυτόχρονα η διαταγή πληρωμής καθίσταται στις περιπτώσεις αυτές πιο αποτελεσματική.

Άρθρο 49

Με το άρθρο 49 του σχεδίου τροποποιείται το άρθρο 693 ΚΠολΔ και διατυπώνεται στην μορφή που είχε προ της τροποποίησής του με το άρθρο 4 Ε παράγραφος 1 Ν. 3388/2005. Ο δικαιοπολιτικός λόγος της τροποποίησης υπαγορεύεται από την ανάγκη επιταχύνσεως της πολιτικής δίκης μέσω της μειώσεως των, κατ΄ επιταγή του νόμου, ασκηθεισών αγωγών. Η υποχρεωτική άσκηση αγωγής παραμένει αμετάβλητη στις από μακρού αξιολογηθείσες ως ιδιαίτερα σοβαρές περιπτώσεις των άρθρων 715 παράγραφος 5, 727, 729 παράγραφος 5 ΚΠολΔ. Περαιτέρω, η άσκηση αγωγής και η προθεσμία ασκήσεώς της επαφίεται στην ευχέρεια του δικαστηρίου που εκδικάζει την αίτηση λήψεως ασφαλιστικών μέτρων. Οι διατάξεις του άρθρου 693 ΚΠολΔ ως ίσχυαν προ της τροποποίησής του με το άρθρο 4 Ε παράγραφος 1 Ν. 3388/2005, έχουν λειτουργήσει επί μακρώ (από το 1971 μέχρι το 2005) και είναι οικείες στο νομικό κόσμο. Ο κίνδυνος διαιωνίσεως αποφάσεων ασφαλιστικών μέτρων, ελλείψει διατάξεως του δικαστηρίου περί ασκήσεως αγωγής, σταθμίζεται ως λίαν περιορισμένος σε σχέση με την ανάγκη επιταχύνσεως. Ακόμη και εάν δεν διαταχθεί άσκηση αγωγής εντός ορισμένης προθεσμίας, ο ηττηθείς διάδικος διαθέτει παραδεδεγμένους τρόπους αντιμετωπίσεως του κινδύνου αυτού (λ.χ. άσκηση αρνητικής αναγνωριστικής αγωγής από τον ηττηθέντα στη δίκη των ασφαλιστικών μέτρων διάδικο, ανάκληση της αποφάσεως των ασφαλιστικών μέτρων επί τη βάσει μεταβολής συνθηκών ή και άνευ αυτής εάν έχει ασκηθεί αρνητική αναγνωριστική αγωγή).

Άρθρο 50

Με το άρθρο 50 του σχεδίου τροποποιείται το άρθρο 699 ΚΠολΔ και διατυπώνεται στην μορφή που είχε προ της τροποποίησής του με το άρθρο 4 Ε παράγραφος 4 Ν. 3388/2005. Με τη διάταξη εκείνη είχε χορηγηθεί δικαίωμα ασκήσεως αναιρέσεως κατά των αποφάσεων ασφαλιστικών μέτρων στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, με συνέπειες μάλιστα που καταλαμβάνουν και τους διαδίκους. Η προβληματική αυτή ρύθμιση, που προφανώς είχε επίκαιρο χαρακτήρα, και ήθελε να ευνοήσει το Δημόσιο στις αντιδικίες του με τους συμβασιούχους του αόριστου χρόνου κατηγορήθηκε δικαίως (βλ. Νίκα, ΕΠολΔ 2008, 53 επ.) ότι όχι μόνον παραγνωρίζει τη λειτουργική αποστολή του εισαγγελικού θεσμού, αλλά περιγράφει και απαξιώνει βασικές συνιστώσες της αστικής δίκης, διαστρεβλώνει το χαρακτήρα των ενδίκων μέσων και διαταράσσει απροκάλυπτα όχι μόνον την καταστατική αρχή της διαθέσεως, αλλά και την αρχή της ισότητας των όπλων των διαδίκων, αφού το εγχείρημα απέβλεπε προφανώς να παράσχει ένα πρόσθετο δικονομικό πλεονέκτημα στο Δημόσιο. Η αναγνώριση δικαιώματος αναιρέσεως στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και όχι στους διαδίκους, καίτοι οι τελευταίοι θα υποστούν τον αντίκτυπο της αναιρέσεως αυτής, δεν καταστρατηγεί απλώς τις θεμελιώδεις

αρχές της διαθέσεως και της ισότητας, κλονίζει και τα θεμέλια του κράτους δικαίου, που εγγυάται το άρθρο 25 παράγραφος 1 του Συντάγματος. Για τους λόγους αυτούς κρίθηκε επιβεβλημένη η κατάργηση της σχετικής ρυθμίσεως του Ν. 3388/2005.

Άρθρο 51

Η πρόβλεψη αυτή είναι πολύ παλιά και προβλέφθηκε όταν η ημέρα διενέργειας των πλειστηριασμών ήταν Κυριακή και η προ τριών ημερών προθεσμία οδηγούσε σε εργάσιμη ημέρα, δηλαδή την προηγουμένη Τετάρτη.

Οι πλειστηριασμοί όμως, πλέον, διενεργούνται ημέρα Τετάρτη, άρα η προ τριών ημερών οδηγεί σε ημέρα Σάββατο, δηλαδή σε μη εργάσιμη ημέρα. Με την εισαγόμενη ρύθμιση η κήρυξη θα διενεργείται ημέρα εργάσιμη.

Η προβλεπόμενη στη παράγραφο 5 του άρθρου 943 απαγόρευση ίσχυε και στο προηγούμενο καθεστώς, προβλεπόταν στο Ν. 1210/1972 «Κώδικας Δικαστικών Επιμελητών» και δεν είχε δημιουργηθεί κανένα πρόβλημα. Στην Ελλάδα, οι μεγάλες γιορτές της Χριστιανοσύνης έχουν ιδιαίτερη σημασία και αξία για τους Έλληνες. Έτσι, στις ημέρες αυτές δεν πρέπει να διενεργείται αναγκαστική εκτέλεση για απόδοση ακινήτου. Η ίδια απαγόρευση κρίνεται ότι πρέπει να ισχύσει κατά τη περίοδο των εκλογών.

Άρθρο 52

Με το άρθρο 52 του σχεδίου επέρχεται σειρά τροποποιήσεων στο δίκαιο αναγκαστικής εκτέλεσης. Ειδικότερα:

1. Αναπροσαρμόζεται σε 50.000 ευρώ το ποσό του άρθρου 946 παράγραφος 1 ΚΠολΔ (από το ύψος των 5.900 ευρώ).
2. Αναπροσαρμόζεται σε 100.000 ευρώ το ποσό του άρθρου 947 παράγραφος 1 ΚΠολΔ (από το ύψος των 5.900 ευρώ).
3. Αναπροσαρμόζεται σε 50.000 ευρώ το ποσό του άρθρου 950 παράγραφος 1 ΚΠολΔ (από το ύψος των 5.900 ευρώ).

Η γενναία προσαρμογή υπήρξε επιβεβλημένη για να καταστούν στην πράξη αποτελεσματικές οι σχετικές ρυθμίσεις.

Άρθρο 53

Με το άρθρο 53 του σχεδίου προστίθεται τρίτο εδάφιο και τροποποιείται το ένατο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 959 ΚΠολΔ. Ως επί το πλείστον τα κινητά πράγματα που κατάσχονται είτε είναι δύσκολο να μεταφερθούν είτε η μεταφορά τους είναι πολύ δαπανηρή. Εξάλλου, στην πράξη παρουσιάζονται δυσχέρειες όταν η κατακύρωση των κινητών πραγμάτων γίνεται στο Ειρηνοδικείο, ενώ αυτά βρίσκονται σε άλλο τόπο, στον οποίο ευρίσκοντο όταν έγινε η κατάσχεση είτε φυλάσσονται. Έτσι αναγκαστική κατάσχεση κινητών οδηγείται σε αδρανοποίηση. Με την εισαγόμενη ρύθμιση παρέχεται η δυνατότητα στον δικαστικό επιμελητή, εκτιμώντας την φύση των κατασχεμένων, να ορίσει τον καταλληλότερο τρόπο για την διενέργεια του πλειστηριασμού. Επίσης με τη νέα ρύθμιση ορίζεται ότι οι προφορικές προσφορές υποβάλλονται αμέσως μετά προς τον υπάλληλο του πλειστηριασμού, ο οποίος μετά την ολοκλήρωσή τους προβαίνει στην κατακύρωση. Η αντικατάσταση της φράσης «και δεν μπορεί να γίνει

κατακύρωση προτού περάσει τουλάχιστον μισή ώρα από την ολοκλήρωση της αποσφράγισης» κρίνεται αναγκαία, καθώς η τελευταία προσφορά κινδυνεύει να γίνει αντικείμενο συναλλαγής, εάν ο νόμος προβλέπει ότι ο υπάλληλος του πλειστηριασμού οφείλει να αναμένει την παρέλευση ημιώρου ώστε να προβεί στην κατακύρωση.

Άρθρο 54

Με το άρθρο 54 του σχεδίου τροποποιείται το άρθρο 960 παράγραφος 2 εδάφιο β΄ ΚΠολΔ, για να ανταποκριθεί στις ανάγκες πληρέστερης δημοσιότητας, συγχρόνως δε και να προσαρμοστεί στα νέα δεδομένα που δημιούργησε ο ν. 3852/2010 (Πρόγραμμα Καλλικράτης). Έτσι, προβλέπεται δημοσίευση του αποσπάσματος της περίληψης κατασχετήριας έκθεσης και στην ιστοσελίδα Δημοσιεύσεων Πλειστηριασμών, εφόσον αποκτηθεί η κατάλληλη υποδομή. Επίσης, παρέχεται η δυνατότητα δημοσίευσης σε εφημερίδα του αποσπάσματος της κατασχετήριας έκθεσης, όταν επισπεύδεται πλειστηριασμός, σε κύριο φύλλο καθημερινής εφημερίδας, που εκδίδεται στο δήμο όπου βρίσκεται ο τόπος του πλειστηριασμού ή στην έδρα της περιφερειακής ενότητας στην οποία υπάγεται αυτός ο δήμος. Κατά τα λοιπά ισχύουν κι εδώ όσα αναφέρονται στο άρθρο 59 της παρούσας Έκθεσης. Τα εδάφια τρίτο και τέταρτο της ίδιας παραγράφου καταργούνται, επειδή δεν ανταποκρίνονται πλέον στις σύγχρονες ανάγκες δημοσιότητας και διογκώνουν απλώς τα έξοδα της εκτελέσεως.

Άρθρο 55

Με το άρθρο 55 του σχεδίου τροποποιείται το άρθρο 963 ΚΠολΔ δια της αφαιρέσεως της φράσης «αλλιώς ο πλειστηριασμός είναι άκυρος», ώστε να εναρμονισθεί η διάταξη με αυτήν του άρθρου 1001 παράγραφος 1 ΚΠολΔ, καθώς δεν δικαιολογείται να προβλέπεται απόλυτη ακυρότητα στον πλειστηριασμό κινητών ενώ δεν προβλέπεται τέτοια στον, κατά κανόνα, μείζονος σημασίας πλειστηριασμό ακινήτων. Οι συνέπειες από την παράβαση της ρυθμίσεως έχουν αντιμετωπισθεί νομολογιακά (μέσω του άρθρου 159 παράγραφος 3 ΚΠολΔ).

Άρθρο 56

Με το άρθρο 56 του σχεδίου τροποποιείται το άρθρο 975 περίπτωση 3. Επαναδιατυπώνεται και αποσαφηνίζεται το προνόμιο των καθοριζόμενων με αυτήν την περίπτωση απαιτήσεων, όπως διαμορφώθηκε βάσει αλλεπάλληλων νομοθετικών μεταρρυθμίσεων και ειδικότερα βάσει των διατάξεων των άρθρων 31 Ν. 1545/1985, που αναφέρεται στο προνόμιο των εργατικών απαιτήσεων, και του άρθρου 6 παράγραφος 16α Ν. 2479/1997, που αναφέρεται στο προνόμιο των δικηγορικών αμοιβών. Οι προϋποθέσεις της προνομιακής μεταχείρισης των παραπάνω κατηγοριών απαιτήσεων ταυτίζονται, καθόσον οποιαδήποτε διαφορετική μεταχείρισή τους δε θα μπορούσε να θεωρηθεί δικαιοπολιτικά εύλογη. Ομοίως, οι αποζημιώσεις από την καταγγελία της σχέσης εργασίας και οι απαιτήσεις των δικηγόρων λόγω λύσης της σύμβασης έμμισθης εντολής κατατάσσονται χωρίς να τίθενται προϋποθέσεις ως προς το χρόνο γέννησής τους και για τις δύο κατηγορίες.

Προστίθεται ακόμη η ένταξη στην τάξη αυτή των απαιτήσεων των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης, όπως αυτή πρόσφατα καθιερώθηκε με το Ν. 3863/2010. Επίσης αναφέρεται η ισχύουσα ήδη, βάσει του προαναφερόμενου πρώτου άρθρου, πρόβλεψη ότι η διαίρεση του πλειστηριάσματος σε ποσοστά (προκειμένου αυτό να διανεμηθεί μεταξύ των υπολοίπων γενικών προνομιούχων και αυτών που έχουν ειδικά προνόμια δανειστών) γίνεται μετά την ικανοποίηση των απαιτήσεων της συγκεκριμένης τάξης. Με τον τρόπο αυτόν αποφεύγονται ερμηνευτικές συγχύσεις που προκλήθηκαν από τη διατύπωση του προνομίου σε ποικίλες διατάξεις.

Άρθρο 57

Με το άρθρο 57 του σχεδίου προστίθεται (νέα) παράγραφος 4 στο άρθρο 983 ΚΠολΔ. Με τη νέα ρύθμιση προβλέπεται ότι η κατάσχεση στα χέρια τράπεζας ως τρίτης γίνεται με επίδοση του κατασχετηρίου εγγράφου είτε στην έδρα της είτε σε οποιοδήποτε κατάστημά της. Η επίδοση του κατασχετηρίου στην έδρα της τράπεζας αποτελεί οδό ασφαλέστερη για τον δανειστή, διότι η ηλεκτρονική διασύνδεση του δικτύου των τραπεζών διευκολύνει την ολοκληρωμένη πληροφόρησή του από τα κεντρικά της τράπεζας, ως προς την ύπαρξη λογαριασμών του οφειλέτη σε οποιοδήποτε υποκατάστημά της.

Άρθρο 58

Με το άρθρο 58 του σχεδίου προστίθενται μετά το άρθρο 991 ΚΠολΔ δύο νέα άρθρα 991 Α και 991 Β, ώστε να προσαρμοσθεί ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας στην συντελεσθείσα ήδη αποϋλοποίηση των τίτλων μετοχών και των λοιπών χρηματοπιστωτικών μέσων, των οποίων η υπεγγυότητα στα διωκτικά μέτρα των δανειστών είναι σκόπιμο να ρυθμισθεί και νομοθετικώς. Στη πρώτη ως άνω διάταξη η προτεινόμενη ρύθμιση υπαγορεύεται από την απεγχάρτωση (αποϋλοποίηση) τίτλων μετοχών και λοιπών χρηματοπιστωτικών μέσων που είναι διαπραγματεύσιμα σε οργανωμένες αγορές. Κρίθηκε, ότι η εξέλιξη αυτή δεν θα έπρεπε να οδηγήσει αυτή καθ΄ εαυτή στην αποδοχή άλλου είδους αναγκαστικής εκτέλεσης σε σχέση με το παρελθόν. Η υιοθετούμενη προσέγγιση περιορίζεται πάντως στην εκτελεστική διαδικασία. Η προτεινόμενη νέα ρύθμιση ανταποκρίνεται στις σύγχρονες ανάγκες και στην πραγματικότητα της συναλλακτικής ζωής.

Στη δεύτερη διάταξη διευκρινίζεται, ότι με τον όρο «μερίδια οργανισμών συλλογικών επενδύσεων», σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 2, 3, 12 και 14 του ν.3283/2004, υπονοούνται τα σχετικά μερίδια πιστωτικών ιδρυμάτων. Η ρύθμιση εκκινεί από τη θέση, ότι οι τίτλοι μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων δεν έχουν αξιογραφικό χαρακτήρα. Παράλληλα, υλοποιείται πληρέστερα η βασική θέση του ισχύοντος δικαίου, ότι όλα τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη είναι υπέγγυα στα διωκτικά μέτρα των δανειστών του. Και εν προκειμένω η προτεινόμενη διάταξη ανταποκρίνεται στη συναλλακτική πραγματικότητα, ενώ η προσέγγιση της νέας ρύθμισης είναι ειδική, με την έννοια ότι καλύπτονται μόνο ανάγκες της εκτελεστικής διαδικασίας.

Άρθρο 59

Η ρύθμιση κρίνεται αναγκαία, εφόσον κατά την διεξαγωγή εκλογών για την ανάδειξη βουλευτών, ευρωβουλευτών και οργάνων αυτοδιοίκησης εκδίδεται κάθε φορά απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, με την οποία ορίζεται το χρονικό διάστημα κατά το οποίο παύει η λειτουργία των δικαστηρίων και διατάσσεται η απαγόρευση της διενέργειας των πλειστηριασμών.

Άρθρο 60

Με το άρθρο 60 του σχεδίου αντικαθίσταται το δεύτερο εδάφιο της τρίτης παραγράφου του άρθρου 999 ΚΠολΔ και προβλέπεται δημοσίευση του αποσπάσματος της περίληψης κατασχετήριας έκθεσης και στην ιστοσελίδα Δημοσιεύσεων Πλειστηριασμών, εφόσον αποκτηθεί η κατάλληλη υποδομή. Το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζει κάποιος που θέλει να αποκτήσει ακίνητο από πλειστηριασμό είναι να διαπιστώσει ποιά ακίνητα εκτίθενται, πότε και πού. Το ισχύον σύστημα δημοσιεύσεων αποκλείει την εύκολη πρόσβαση στις απαραίτητες αυτές πληροφορίες, αφού στην πράξη οι δημοσιεύσεις γίνονται σε εφημερίδες ελάχιστης κυκλοφορίας με κριτήριο το κόστος δημοσίευσης. Το αποτέλεσμα είναι: α) τις πληροφορίες να τις έχουν μόνον τα άτομα που ασχολούνται επαγγελματικά με τους πλειστηριασμούς και για αυτό τον λόγο ο ανταγωνισμός σε αυτούς να είναι συνήθως ελάχιστος και β) να δίνεται έτσι η ευκαιρία στους ανθρώπους αυτούς να ελέγχουν την εξέλιξη των πλειστηριασμών με αθέμιτους και γνωστούς σε όλους τρόπους. Είναι εντελώς απαραίτητο λοιπόν να συγκροτηθεί δημόσια ιστοσελίδα (παράρτημα του Δελτίου Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Τ.Ν.) στην οποία θα δημοσιεύονται υποχρεωτικά τα απαραίτητα στοιχεία για όλους τους πλειστηριασμούς, που πρόκειται να διενεργηθούν σε όλη την χώρα, ώστε να πληροφορούνται οι ενδιαφερόμενοι εύκολα, γρήγορα και αδάπανα τι εκτίθεται που και πότε. Έτσι θα δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για την μεγαλύτερη δυνατή επίδειξη ενδιαφέροντος και ο θεσμός της εκτέλεσης θα έχει την καλύτερη δυνατή κατάληξη με την διενέργεια πραγματικής πλειοδοτικής διαδικασίας. (Σημειώνεται ότι ήδη δημοσιεύονται στο Δ.Δ.Δ. σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 1 του Πτωχευτικού Κώδικα, περιλήψεις των αποφάσεων που κηρύσσουν την πτώχευση). Η ενεργοποίηση της διάταξης πρέπει να εξαρτηθεί από την έκδοση προεδρικού διατάγματος προκειμένου να γίνει η συνεννόηση με το Τ.Ν. και η προετοιμασία της ιστοσελίδας. Αυτή δημιουργείται γρήγορα και χωρίς μεγάλη δαπάνη. Η λύση αυτή εκτός των άλλων θα προσφέρει ουσιώδη πόρο στο Ταμείο Νομικών. Με τη νέα ρύθμιση διευκολύνεται και η δημοσίευση σε εφημερίδα του αποσπάσματος της κατασχετήριας έκθεσης, όταν επισπεύδεται πλειστηριασμός, σε κύριο φύλλο καθημερινής εφημερίδας, που εκδίδεται στο δήμο όπου βρίσκεται ο τόπος του πλειστηριασμού ή στην πρωτεύουσα του νομού στον οποίο υπάγεται αυτός ο δήμος. Τα εδάφια πέμπτο και έκτο της ίδιας παραγράφου καταργούνται, επειδή δεν ανταποκρίνονται πλέον στις σύγχρονες ανάγκες δημοσιότητας και διογκώνουν απλώς τα έξοδα της εκτελέσεως, ενώ στο παρελθόν έδωσαν αφορμή και σε καταχρηστικές συμπεριφορές.

Άρθρο 61

Προφανώς από αβλεψία ή τυπογραφικό λάθος στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 1021 αναφέρεται το άρθρο 999, αντί του άρθρου 995 το οποίο είναι το ορθόν. Εάν πράγματι εφαρμοστεί το άρθρο 999, τότε στην έκθεση περιγραφής πρέπει να γίνεται μνεία των υποθηκών ή προσημειώσεων που υπάρχουν επάνω στο ακίνητο, ως επιτάσσει το άρθρο τούτο. Τα βάρη όμως του ακινήτου θα γνωστοποιηθούν στο δικαστικό επιμελητή με το σχετικό πιστοποιητικό το οποίο θα χορηγήσει το υποθηκοφυλακείο εντός τεσσάρων (4) εργασίμων ημερών από την εγγραφή της έκθεσης περιγραφής στο ειδικό βιβλίο. Συνεπώς, δε μπορεί ο νόμος να επιτάσσει τα αδύνατα. Η ανωτέρω παραδρομή προκύπτει επίσης από το γεγονός ότι στο επόμενο εδάφιο του άρθρου 1021 αναφέρονται οι διατάξεις του άρθρου 999 ως αναλόγως εφαρμοζόμενες. Σημειώνεται ότι στην πράξη τηρείται η ρύθμιση του άρθρου 995. Επιβάλλεται, συνεπώς, η ανωτέρω διόρθωση.

Άρθρο 62

Η προσωπική κράτηση αποτελεί οπωσδήποτε έναν απαρχαιωμένο θεσμό, που τείνει να εκλείψει στις σύγχρονες νομοθεσίες. Σε ορισμένες όμως περιπτώσεις αποτελεί αναγκαίο και αναντικατάστατο μέσο εκτελέσεως. Αυτό συμβαίνει λ.χ. όταν ο οφειλέτης καταδικάζεται: να εκτελέσει κάποια πράξη που δεν μπορεί να γίνει από τρίτο (ΚΠολΔ 946 Ι), να παραλείψει ή να ανεχθεί κάποια πράξη (ΚΠολΔ 947), να παραδώσει ή να αποδώσει το τέκνο που κατακρατεί σε άλλο γονέα (ΚΠολΔ 950), να δώσει βεβαιωτικό όρκο για τα περιουσιακά του στοιχεία (ΚΠολΔ 952,864 επ) κλπ. Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις η προσωπική κράτηση κρίνεται το αποτελεσματικότερο μέσο για να καμφθεί η βούληση του οφειλέτη και για να ικανοποιηθεί έτσι ο δανειστής. Γι αυτό μέχρι σήμερα κανείς δεν αμφισβήτησε την συνταγματικότητα του μέσου αυτού. Είναι χαρακτηριστικό ότι και σε δίκαια από τα οποία εμπνεύσθηκε ο ημέτερος ΚΠολΔ, λ.χ. το Γερμανικό, η προσωπική κράτηση ως μέσο εκτελέσεως στις αντίστοιχες περιπτώσεις επιβίωσε (βλ. § § 888, 890 ΖΡΟ), μολονότι έχει ήδη από δεκαετίες παραγκωνισθεί ως μέσο εκτελέσεως προς ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων. Συλλήβδην κατάργηση επομένως του θεσμού της προσωποκρατήσεως θα πρέπει να αποκλεισθεί.

Οξύ πρόβλημα αντισυνταγματικότητας τίθεται όμως για την προσωπική κράτηση ως μέσου εκτελέσεως για εμπορικά χρέη, που εισήλθε στον ΚΠολΔ με τις εκτεταμένες τροποποιήσεις του ν.δ. 958/1971, υπό την πίεση κυρίως του εμπορικού κόσμου της Χώρας. Από τα πρώτα χρόνια της ζωής του ΚΠολΔ αμφισβητήθηκε ζωηρά (βλ. ιδίως Μητσόπουλο, Δ 1975.678· Κρουσταλάκη, Δ 1987.487 επ) η συμπόρευση της ρυθμίσεως αυτής με το Σύνταγμα, εντάθηκε μάλιστα η αμφισβήτηση αυτή μετά το «Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα» που κυρώθηκε με τον ν. 2462/1997, ο οποίος (άρθρο 11) ορίζει ότι «κανείς δεν φυλακίζεται αποκλειστικά λόγω της αδυναμίας του να εκπληρώσει συμβατική υποχρέωση». Κι ενώ αναμενόταν ότι θα επικρατούσε η ιδέα του πλήρους παραγκωνισμού της προσωπικής κρατήσεως, παγιώθηκε τόσο στη θεωρία όσο και στη νομολογία του Αρείου Πάγου η αντίθετη γνώμη, ότι η προσωπική κράτηση ούτε καταργήθηκε ούτε και περιορίσθηκε από το ανωτέρω Σύμφωνο. Ήδη όμως το ΑΕΔ (αποφ. 1/2010) αποφάνθηκε, συμμεριζόμενο τη γνώμη της Ολομέλειας του ΣτΕ (ΟλΣτΕ 250/2008, Δ 2008. 469, 472-473 αντιθ. ΟλΑΠ 1/2009, Ελλ Δνη 2009.78), ότι ο θεσμός της

προσωποκρατήσεως για χρέη προς το Δημόσιο είναι αντίθετος προς τα άρθρα 2 Ι και 5 ΙΙΙ του Συντάγματος. Η απόφαση αυτή του ΑΕΔ δεν δεσμεύει νομικά τα πολιτικά δικαστήρια, που θα κρίνουν τη συμπόρευση με το Σύνταγμα τη ρύθμιση του άρθρου 1047, Ι ΚΠολΔ ως προς την προσωπική κράτηση κατά εμπόρων για εμπορικές απαιτήσεις. Η διατήρηση, ωστόσο, της ανωτέρω ρυθμίσεως θα παραβίαζε μάλλον το πνεύμα της αποφάσεως του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου.

Ενόψει, επομένως, της ανωτέρω αποφάσεως του ΑΕΔ, της αποφάσεως 7/14.4.2011 της ΟΛΑΠ, αλλά και κυρίως του άρθρου 11 του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα, κρίνεται ορθότερη η κατάργηση της προσωπικής κρατήσεως για εμπορικές απαιτήσεις.

Καθώς όμως με το ανωτέρω Διεθνές σύμφωνο δεν θίγεται η ρύθμιση του άρθρου 1047 Ι 1 ΚΠολΔ ως προς την προσωπική κράτηση για απαιτήσεις από αδικοπραξίες (ΑΠ 2184/2007, ΕλλΔνη 2008. 454 ' Νίκας, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως Ι Γενικό Μέρος, 2010, § 5 αριθ. 14) και ούτε άλλωστε αμφισβητήθηκε μέχρι σήμερα η συνταγματικότητα της ρυθμίσεως αυτής, η σχετική πρόβλεψη του νόμου πρέπει να παραμείνει. Έτσι δεν θίγονται και οι υπόλοιπες διατάξεις για την προσωποκράτηση, που θα εξακολουθήσουν να ισχύουν. Οι διατάξεις αυτές αποτελούν το βάθρο, τη sedes materiae όλου του θεσμού της προσωπικής κρατήσεως και η τυχόν κατάργηση της προσωπικής κρατήσεως για απαιτήσεις από αδικοπραξία θα παρέσυραν σε κατάργηση και τις υπόλοιπες διατάξεις για την προσωπική κράτηση (άρθρα 1047-1054 ΚΠολΔ). Επειδή, όμως, τα άρθρα αυτά ρυθμίζουν τον τρόπο, την αρμοδιότητα και τη διαδικασία εν γένει της επιβολής της προσωποκρατήσεως, θα έπρεπε, τότε, να θεσπίσουν νέες ρυθμίσεις , ώστε να καταστεί δυνατή η διαδικαστική «εφαρμογή» της προσωποκρατήσεως, που προβλέπεται στις διατάξεις των άρθρων 946, 947, 950 ΚΠολΔ κλπ.

Κατόπιν των ανωτέρω με το άρθρο 62 του σχεδίου τροποποιείται η πρώτη παράγραφος του άρθρου 1047.Επίσης ενσωματώνεται στη παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου η Υπουργική Απόφαση 12082/2009, η οποία αναπροσάρμοσε το ποσό της απαίτησης για την οποία δεν διατάσσεται προσωπική κράτηση σε 30.000 ευρώ. Συνακόλουθα, τροποποιείται και η πρώτη παράγραφος ως προς την καθ' ύλην αρμοδιότητα, αφού το ειρηνοδικείο ουδέποτε είναι πλέον αρμόδιο να εκδικάσει αγωγή προσωπικής κράτησης.

Άρθρο 63

Οι ίδιοι λόγοι που αναφέρονται στο άρθρο 51 της παρούσας αιτιολογικής έκθεσης, σχετικά με τη προβλεπόμενη απαγόρευση στη παράγραφο 5 του άρθρου 943, ισχύουν και για την απαγόρευση της σύλληψης προσώπου σε εκτέλεση διάταξης δικαστικής απόφασης για την προσωπική κράτησή του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΛΟΙΠΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 64

Με το άρθρο 64 του σχεδίου τροποποιούνται οι διατάξεις των άρθρων 4 παράγραφος 1 αριθ. δ' και 23 παράγραφος 1 εδάφιο β' Ν. 1756/1988, ως συνέπεια των τροποποιήσεων που εισάγονται με τα άρθρα 3 και 4 του σχεδίου.

Άρθρο 65

Με το άρθρο 65 εισάγονται ρυθμίσεις με τις οποίες αφενός διευκρινίζονται ζητήματα που ανέκυψαν κατά την εφαρμογή του ν. 3900/2010 και αφετέρου επέρχονται βελτιώσεις νομοτεχνικού χαρακτήρα.

Άρθρο 66

Με το άρθρο 66 διορθώνονται οι από παραδρομή εσφαλμένα αναγραφέντες συνολικοί αριθμοί των Παρέδρων-Πρωτοδικών στις παραγράφους 2 περ. δ και 3 περ. δ του άρθρου 61 του ν. 3900/2010 «σε τετρακόσιους εξήντα επτά» και «τετρακόσιους ογδόντα δύο» και τίθενται οι ορθοί «τετρακόσιους εβδομήντα επτά» και «πεντακόσιους δύο» αντίστοιχα.

Άρθρο 67

Με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 67 διορθώνονται σφάλματα που εκ παραδρομής παρεισέφρησαν. Με την παράγραφο 3 ρυθμίζεται ότι η αναστολή άνω των τριών ετών αφορά, όπως είναι λογικό και όπως ίσχυε, τις ποινές φυλακίσεως άνω των τριών ετών και μέχρι πέντε ετών.

Άρθρο 68

Με το άρθρο 68 εισάγεται ρύθμιση με την οποία παρέχεται η δυνατότητα στους ασκούμενους δικηγόρους να διενεργούν μέρος της άσκησής τους και στα Ειρηνοδικεία.

Άρθρο 69

Με το άρθρο 69 εισάγεται εξαίρεση στη ρύθμιση της παραγράφου 6 του άρθρου 73 του Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων (ν. 2812/2000) όσον αφορά τους προϊσταμένους των τμημάτων Τεκμηρίωσης και Πληροφορικής, διότι δεν υπάρχουν εξειδικευμένα στελέχη, τα οποία κέκτηνται τα αναγκαία προσόντα για να αντικαθιστούν τους ήδη υπηρετούντες στα οικεία τμήματα.

Άρθρο 70

Με την άσκηση και συζήτηση μιας αγωγής ο πολίτης κινητοποιεί ένα πολυδάπανο δημόσιο μηχανισμό. Οφείλει συνεπώς να καταβάλει τέλος, ώστε να ενισχύεται η δυνατότητα της πολιτείας να οργανώνει κατά τον καλύτερο τρόπο το σύστημα απονομής δικαιοσύνης. Κατά τη συζήτηση των αγωγών τα καταψηφιστικά αιτήματα τούτων, ως επί τω πλείστον τρέπονται σε αναγνωριστικά, με συνέπεια να αποφεύγεται η καταβολή δικαστικού ενσήμου επί του αντικειμένου της δικής (αιτουμένου κεφαλαίου και των επ' αυτού τόκων). Η πρακτική αυτή στερεί το Ελληνικό Δημόσιο και άλλους φορείς

(ΤΑΧΔΙΚ και άλλα ασφαλιστικά ταμεία) από σημαντικά έσοδα, ενώ οδηγεί σε καταστρατηγήσεις και κατάχρηση δικονομικών δυνατοτήτων. Με την επιβολή τέλους δικαστικού ενσήμου και επί αναγνωριστικών αγωγών στις οποίες περιλαμβάνονται βεβαίως και οι καταψηφιστικές μετά τον περιορισμό του αιτήματός τους σε μόνο το αναγνωριστικό, θα επέλθει αύξηση των δημοσίων εσόδων, ενώ θα αποτραπεί η συζήτηση προπετών και αβασίμων αγωγών. Σημειώνεται εδώ ότι το τέλος δικαστικού ενσήμου συνυπολογίζεται στη δικαστική δαπάνη που θα επιδικαστεί υπέρ του ενάγοντος και εις βάρος του αιτηθέντος εναγομένου.

Άρθρο 71

Επιβάλλεται η κατάργηση της αναφερομένης στο οικείο άρθρο του νομοσχεδίου περιπτώσεως με την έναρξη ισχύος του προεδρικού διατάγματος που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 14 του ν.3917/2011. Για τούτο προστίθεται δεύτερο εδάφιο.

Άρθρο 72

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις του άρθρου 70 του σχεδίου σκοπείται αφ' ενός η εξίσωση των εισπραττομένων από τα Υποθηκοφυλακεία δικαιωμάτων μεταγραφής κληρονομιών με εκείνα των δωρεών και ταυτόχρονα η συμπλήρωση του νόμου όσον αφορά τα δικαιώματα των γονικών παροχών και δωρεών αιτία θανάτου τα οποία εισπράττονται ήδη αλλά χωρίς νομοθετική κάλυψη και αφ' ετέρου η αντιμετώπιση του προβλήματος που έχει δημιουργηθεί στα άμισθα Υποθηκοφυλακεία είτε από τις απολύσεις υπαλλήλων είτε από τις μεταβολές των εργασιακών τους σχέσεων (μειωμένα ωράρια, εκ περιτροπής εργασία κλπ) εξ' αιτίας των μειωμένων εσόδων τους λόγω της παρατηρούμενης ύφεσης στις συναλλαγές των ακινήτων.

Ειδικότερα :

Α) Με την πρώτη (1) παράγραφο τα αναλογικά δικαιώματα των άρθρων 3 και 5 του νόμου 325 του 1976 που εισπράττονται για τη μεταγραφή δωρεάς εν ζωή θα εισπράττονται του λοιπού και επί μεταγραφής αποδοχής κληρονομίας ή κληρονομητηρίου. Από την εξίσωση αυτή το μεν Δημόσιο θα αυξήσει άμεσα τα έσοδά του σε ποσοστό 3/1000 στα άμισθα Υποθηκοφυλακεία και σε 6/1000 στα έμμισθα επί της αξίας των κληρονομητέων ακινήτων, οι άμισθοι Υποθηκοφύλακες σε ποσοστό 3/1000 και το ΤΑΧΔΙΚ σε ποσοστό 1,75/1000. Επίσης στο Δημόσιο θα αποδοθούν τα τυχόν υπόλοιπα δικαιώματα που θα προκύψουν από την εκκαθάριση των δικαιωμάτων των αμίσθων Υποθηκοφυλάκων που ενεργείται σύμφωνα με το νόμο 153/1967.

Με την ίδια παράγραφο συμπληρώνεται το κενό του νόμου (άρθρα 3 και 5 ν. 325/1976) όσον αφορά τα ήδη εισπραττόμενα αναλογικά δικαιώματα επί μεταγραφής γονικών παροχών και δωρεών αιτία θανάτου για τα οποία όμως δεν υπάρχει ρητή αναφορά στο νόμο.

Β) Με τη δεύτερη (2) παράγραφο επιδιώκεται η ενίσχυση των εισοδημάτων των αμίσθων Υποθηκοφυλακείων προκειμένου να αντιμετωπισθεί το οξυμένο πρόβλημα μισθοδοσίας των υπαλλήλων τους. Με την προτεινόμενη μικρή αύξηση κατά ποσοστό 0,5/1000 των υπέρ του Υποθηκοφύλακα εισπραττομένων αναλογικών δικαιωμάτων υπολογίζεται ότι το ποσό που θα εισπράττεται,

συνυπολογιζόμενο μαζί με το ήδη εισπραττόμενο 3/1000, θα καλύψει τις ανάγκες για τις οποίες προορίζεται. Σημειωτέον ότι στη διάταξη προβλέπεται ρητά ότι το δικαίωμα αυτό θα διατίθεται αποκλειστικά για τη μισθοδοσία των υπαλλήλων στις περιπτώσεις που δεν επαρκούν για το ίδιο σκοπό τα λοιπά αναλογικά δικαιώματα του Υποθηκοφύλακα και σε διαφορετική περίπτωση ολόκληρο ή το τυχόν υπόλοιπο θα αποδίδεται στο τακτικό κρατικό προϋπολογισμό.

και Γ) Με την τρίτη (3) παράγραφο επεκτείνεται ο έλεγχος του Δημοσίου (Υπουργείο Δικαιοσύνης) στην ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή του νόμου 153/1967 όσον αφορά το προσωπικό των αμίσθων Υποθηκοφυλακείων που μέχρι τώρα περιοριζόταν μόνο στον αριθμό των αναγκαίων υπαλλήλων και στο ύψος των αμοιβών τους.

Η εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών των Υποθηκοφυλακείων απαιτεί την συμμετοχή της εποπτεύουσας αρχής στην λήψη αποφάσεων όχι μόνο για τον αριθμό των υπαλλήλων αλλά και για τα επί μέρους αναγκαία προσόντα τους και τις ειδικότητές των. Επί πλέον οι απολύσεις και οι μεταβολές των εργασιακών τους σχέσεων θα πρέπει να ελέγχονται ως προς την αναγκαιότητά τους από την προϊσταμένη αρχή για να αποφεύγονται τυχόν αναιτιολόγητες όμοιες αποφάσεις που δημιουργούν προβλήματα στην λειτουργία των υπηρεσιών αλλά και ανασφάλεια στους εργαζόμενους.

Άρθρο 73

Με το άρθρο 73 του σχεδίου διατυπώνονται ορισμένες μεταβατικές διατάξεις με βάση αντίστοιχες αρχές που διατυπώνονται στον ΕισΝΚΠολΔ (άρθρα 5 παράγραφος 1, 12, 16, 24 παράγραφος 1, 50 παράγραφος 1 ΕισΝΚΠολΔ, που αντιστοιχούν στο άρθρο 73 παράγραφοι 1-5 του σχεδίου)καθώς και διατάξεις που θα τεθούν σε εφαρμογή με προεδρικό διάταγμα.

Άρθρο 74

Με την πρώτη παράγραφο του άρθρου 74 του σχεδίου καταργείται ρητά η διάταξη του άρθρου 90 παράγραφος 1 Ν.Δ. 17 Ιουλίου – 13 Αυγούστου 1923 «περί ειδικών διατάξεων επί ανωνύμων εταιριών», αφού με το άρθρο 58 του σχεδίου ρυθμίζεται διαφορετικά ο τρόπος της κατάσχεσης στα χέρια πιστωτικού ιδρύματος ως τρίτου.

Με τη δεύτερη και τρίτη παραγράφους του ιδίου άρθρου καταργούνται ρυθμίσεις, στις οποίες προβλέπονται η καταβολή των σχετικών δαπανών από το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. και άλλα θέματα του Ταμείου.

Άρθρο 75

Με το άρθρο 75 του σχεδίου καθορίζεται ο χρόνος έναρξης ισχύος των διατάξεων του νέου νόμου.

Αθήνα, 7 ~~Μαΐου~~ Ιουνίου 2011

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ & ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Ιωάννης Ραγκούσης

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γεώργιος Παπακωνσταντίνου

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ & ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Χαράλαμπος Καστανίδης